

AFRICA MUSLIMS' AGENCY

KUWAIT

AFRICA MUSLIMS' AGENCY

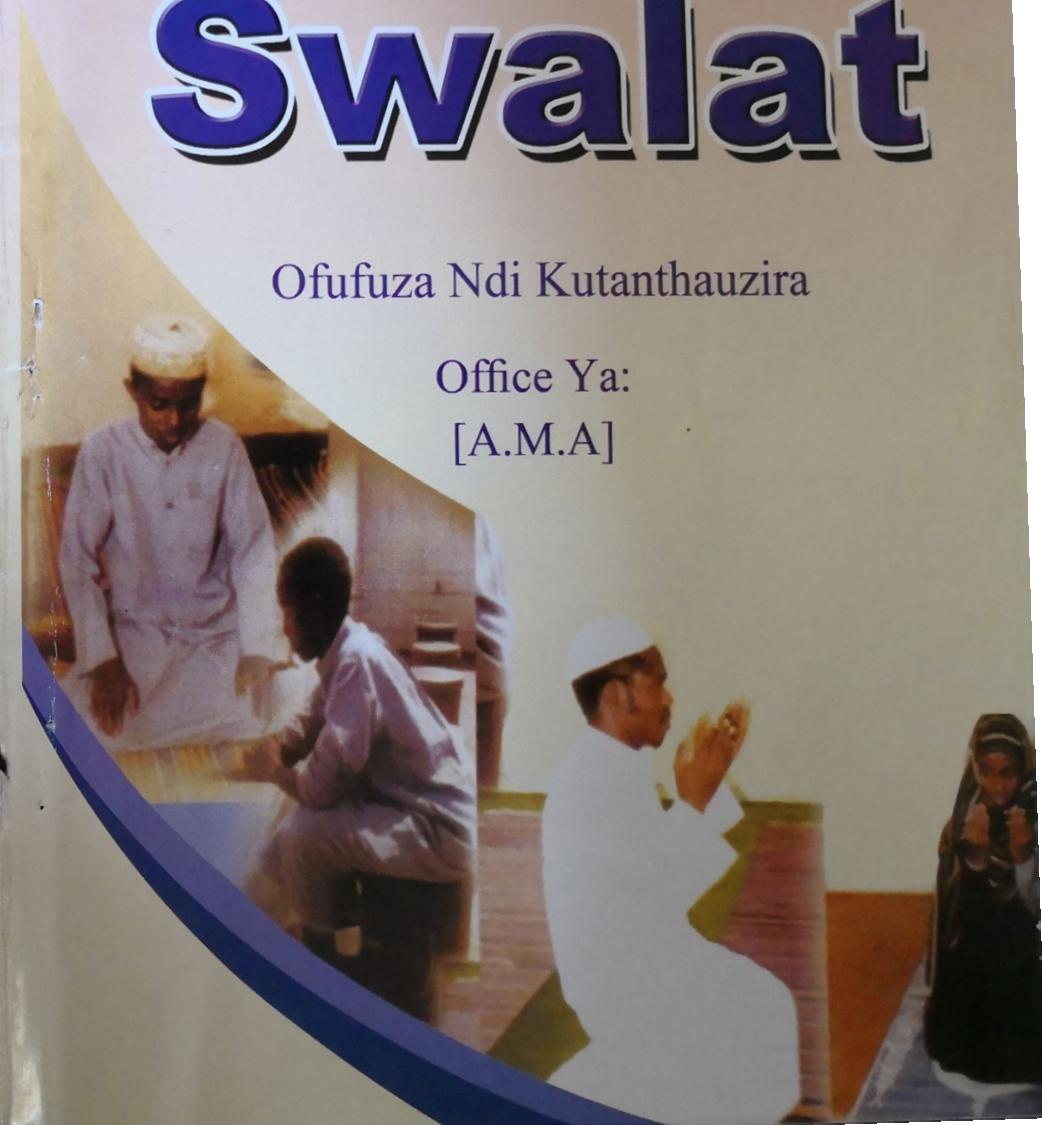
KUWAIT

Bukuli Ndi Lawulere

Chiphunzitso cha **Swalat**

Ofufuza Ndi Kutanthauzira

Office Ya:
[A.M.A]

Chiphunzitso Cha

Swalat

Ofufuza Ndi Kutanthauzira

**Office Ya:
[A.M.A]**

**AFRICA MUSLIMS AGENCY
P.O. Box : 1632
LILONGWE - MALAWI**

www.islamic-invitation.com

تعليم الصلاة - لغة شيشيوا

بسم الله الرحمن الرحيم

Mu Dzina La Mulungu Mwini Chifundo Chambiri Mwini Chisoni

Mau Oyamba :

Chiyamiko chonse chikhale kwa Mulungu yemwe wapanga swala zisanu kukhala Faradhi kwa Asilamu usiku ndi masana. Ndipo Mulungu walimbikitsa anthu ake kuti asunge swalazi m'buku lake lopatulika la Quran. Mulungu wapamwambamwamba wanena kuti: " *Zisungeni swala (popemphera m'thawi yake) makamaka swala ya pakati. Imani pamaso pa Mulungu ndikumumvera (malamulo ake)*". Mtendere ndi madalitso a Mulungu onse Akhale ndi Mthenga wake Muhamminad amene anati "Choyamba chomwe munthu adzawerengedwe nacho pa tsiku la Qiyama (kuuka kwa akufa) ndi swala (Pemphero la tsiku ndi tsiku). Ngati adzapezeka kuti swala (Mapemphero ake ndi abwino) yake ndi yabwino ndipo alandilidwa ndi Mulungu ndiye kuti ntchito zake zonse zidzalandiridwanso. Ndipo ngati swala (mapemphero) ake anali oonongeka ndiye kuti ntchito zake zonse zidzakhalanso zoonongeka".

Ndiri okondwa popereka uthenga omwe uli m'bukhuli kwa Asilamu anzanga, uthenga wa chidule womwe ulinso ndi zithunzi kuti uthandize pakaphunzitsidwe ka swala. Ndachita izi nditaona kusunika kwake kwa mapunzirowa makamaka kwa anyamata ndi asungwana amene akula masiku ano.

Nthawi zambiri kumapezeka kuti anthu ambiri sazindikira bwino kapempheredwe ka swala pomwe swala ndi nsanamira yaikulu m'Chisilamu. Choncho ndikupempha anyamata kuti bukhuli Aliwerenge mofatsirira bwino kuti apeze faida (phindu).

Ndikupempha Mulungu Subuhanahu wa Taala kuti apange bukhuli kukhala lothandiza ndinso kuti owerengawo apeze phindu

Mulungu wanena kuti:

"Ndithu, swala ndi lamulo kwa anthu okhulupirira Mulungu, kuichita m'nthawi yake". Ndipo wapitirira ndikunenanso kuti ; "Swala imatchinjiriza (munthu wopempherayo) kuti asachite machimo ndi zinthu zina zoletsedwa". Bwana wathu Muhammad (Madalitso ndi Mtendere onse A Mulungu akhale ndi iye) ananena kuti, "Kodi mukuona bwanji ngati mtsinje uli pakhomu pa m'modzi wa inu ndipo n'kumasamba m'menemo kasanu pa tsiku liri lonse kodi lingatsale litsiro m'thupi mwa munthu wosambayo?". Omutsatira ake anayankha kuti: "Iai palibe chomwe chingatsalire pathupi lake"! "(Mtsinjewo) tsono ukufanana ndi swala zisanu. Mulungu amachotsa machimo a munthu amene akupemphera swalazi (kasanu pa tsiku liri lonse)".

N'chachidziwikire kuti swala ndi nsanamira ya dini ya Chisilamu ndipo inapangidwa monga chinthu chosiyanitsa pakati pa Msilamu ndi yemwe sali Msilamu chifukwa cha ulemerero wake wa swalayo ndikunika kwake pamaso pa Mulungu .

Swala yopempheredwa bwino yomwe m'wake muli kuopa ndi kudzichepetsa pa maso pa Mulungu imayeretsa mtima wa munthu ndi kumuphunzitsa mwambo. Ndipo swala imamuphunzitsanso munthu miyambo yosonyeza kudzichepetsa kwa Mulungu ndi zoyenera kum'chitira Mulungu .

Chimenechi ndicho chingwe chimene chimalumikiza pakati pa Mulungu ndi munthu. Kupemphera swala ndichisonyezo chachikulu chosonyeza chikhulupiro cha munthu kwa Mulungu ndi kuyamika kwake pa Mtendere umene munthu wapatsidwa ndi Mulungu.

Munthu ngati sapemphera swala zisanu popanda chifukwa chenicheni chobvomerezeka ndi Sharia monga tulo ndi kuiwala, ameneyo ndi KAFIR (wokanila) kuchokera m'mawu a Mthenga wa Mulungu Bwana Muhammad (S.A.W.).

Wanena kuti: "Lonjezo lomve lili pakati pathu lodziwitsa kuti ndife Asilamu ndi swala n-lipo chomwe chimatidziwitsa kuti uyu ndi Kafir (wokanila) ndi kusiya swala " Mthenga wa Mutungu (S.Y.A.W.) anatinso "Kusiya swala ndicho chinthu chomwe chimasonyeza ukafiri wa munthu".

Swala ndi lamulo loyamba lomwe Mulungu analamula munthu kuti achite kumbali ya mapemphero (Ibaadat). Swalayi inapangidwa Faradhi (kukhala chinthu chofunika kuchichita) pa Usiku wa Miraji pomwe Mulungu analankhula ndi Mthenga wake pamaso ndi pamaso chifukwa chakufunika kwake kwa Swala kwa Mulungu. Pa chifukwa chimenechi Mtumiki wa Mulungu analamula kuti munthu wosiya swala ndi Kafir, wosochera ndiponso ali kutali ndi Chisilamu. Momwemo ndimo yalamulira Sharia ya Chisilamu za munthu yemwe akudzitcha Msilamu pomwe akusiya lamulo losunika kwambiri m'Chisilamu lomwe ndi Swala. Tamverani abale anga a Chisilamu mau a m'Quran m'mene akumtchulira munthu wosiya swala kuti Mujirim (munthu wopanga zinthu zoipa) ndipo ikumuika m'gulu la anthu oipa.

{ كل نفس بما كسبت رهينة لا أصحاب اليمين }

Mulungu wanena kuti : "Mzimu uli wonse udzalamulidwa motsatizana ndi zochita zake kupatula anthu okhawo omwe anali kuchita zabwino ndiwo adzakhala m'minda ya mtendere ndipo adzakhala akufunsana wina ndi mzake za anthu ochita zoipa kuti "kodi ndi chiyani chinakupangitsani inu kupita ku moto?". "Sitinali mwa anthu opemphera". Anthu akumoto adzayankha tero. Tsono monga tamverera m'mau a Quran kusiya swala ndi chinthu chomwe chidzapanga munthu kulowa ku moto, moto womwe sudzasiya M'nofu m'thupi la munthu. Udzasenda chikopa chonse cha munthu. Ndipo zoterezi ndiwo malipiro a munthu yemwe anaphwanya ngodya za Chisilamu ndi kunyoza malamulo a Mulungu posatsatira maphunziro a Bukhu loyera la Mulungu lomwe liri m'manja mwathu mpaka lero. Anthu ena oipa amanyozera lamulo limeneli. Akaitanidwa kuti akapemphere iwo

amayankha kuti "Chisilamu si swala yokha. Ndipo ambiri omwe amapemphera swala amatero uku mu mtima mwao simuli moyera Ntchito zawonso ziri zoipa. Koma ife amene sitikupemphera mitima yathu njoyera ndipo timachikonda chipembedzo cha Chisilamu kuposa anthu omwe akupemphera". Umo ndi m'mene anthu oyipa amayankhira akafunsidwa kuti tikapemphere. Nzoondi kuti Chisilamu sikupemphera kokha kapenanso kuyera mtima kokha ndi kukonda Chisilamucho mumtima basi. Koma Usilamu ndikuchita zinthu zonsezi pamodzi monga kudziyeretsa mumtima, kupemphera, kukwaniritsa chilanga (lonjezo), kugwira ntchito zonse zoyenera monga kuchitira ena zabwino, kukachita Hajj, kulankhula liu la Shahada (la chikhulupiro), kuperekaka zakah kumanga pa mwezi wa Ramadhan ndi kuchita zonsezi m'chikondi cha Mulungu.

Chikhulupiro ndichimene chimakhala mumtima mwa munthu. Ndipo chimatsimikizidwa ndi ntchito zomwe munthuyo akuchita. Inu abale a Chisilamu munthu amene akudzitcha kuti ndi dokotala pamene ntchitoyo sakuigwira, ameneyo sidokotala. Kudzitcha dzina lokha popanda kugwira ntchito yake ndizosakwanira kwa munthu kuti apeze udindo wotere.

Chimodzi-modzinso ndi Msilamu amene amadzitcha kuti ndi Msilamu pamene ntchito za Usilamu sakuzichita ngakhale pang'ono. Inde, famzo lina ndi la munthu yemwe akuuza anthu kuti ali pa sukulu pomwe kusukulu kuja sapitako ndipo maphunziro ndi malamulo a sukulu iye sakuwadziwa. Kodi ndi chiyani kwa munthu wotere angapindulepo? Chophindula chake ndikuchotsedwa sukulu basi. Chonchonso kwa Msilamu wochita zinthu zosagwirizana ndi zofuna za Chisilamu zotsatira zake ndi kuchotsedwa mu Chisilamu ndikutchedwa Kafiri, ngakhale kuti iyeyo analankhula kuti akukhulupirira kuti palibenso wina woyenera kupembedzedwa koma Mulungu m'modzi, ndikuti Chisilamu ndi dini yake ndinso anatsimikiza kuti Mtumiki Muhammad (S.A.W.) ndi Mthenga weni-weni wa Mulungu. Abale anzanga a Chisilamu, kulankhula kokhako sikungakupangeni inu kuhala Msilamu weniweni. Chofunika kya ife pamwamba pa chikhulupiro chimenechi ndi kugwira ntchito yogwirizana ndi Chikhulupiro chathucho, potsatira malamulo onse a Mulungu omwe Msilamu ayenera kutsatira ndi kuchitano zonse zimene Mthenga wa Mulungu, Bwana Muhammad (S.A.W.) anali kuchita. Kuchita zotero ndiko kumampanga munthu kuhala Msilamu weniweni.

Tsono swala ndi chinthu chachikulu m'dini ya Chisilamu popeza ndiyo imasonryeza kusiyana kwa pakati pa Msilamu ndi Kafiri.

[شروط الصلاة]

ZOFUNIKA KUCHITA MUNTHU ASANAYAMBE KUPEMPHERA (SWALA)

Munthu wofuna kuswali ayenera kuhala Msilamu .

Ayenera kuhala ndi nzeru m'mutu. Osati wopenga kapena woledzela mowa.

Ayenera kuhala wamkulu wozindikira zinthu. Osati mwana wakhanda. Ayenera kuchita twahara (kudziyeretsa). Kubisa kumaliseche. Tsono kumbali ya mwamuna maliseche, ayambira pa mchombo kulekezera m'maondo (mabombono). Pomwe mkazi maliseche ake ndi thupi lonse kupatula nkhope ndi zipapha za manja basi. Swala iri yonse ipempheredwe pa nthawi yake chifukwa kupanda kutero ndiye kuti swala imeneyo siingalandiridwe. Popemphera pafunika kulunjika nkhope ku Qibla. Kuteroku ndikuyang'ana ku nyumba yopatulika ya Mulungu yomwe iri mu mzinda wa Makka.

Kuchita Niya [chitsimikizo].

Tsono kudziyeretsa kuyenera kuchitika pa thupi, nsalu zobvala ndi pamalo popempherera. Kudziyeretsaku kuli mzigawo ziwiri.

Kudziyeretsa kwa mumtima ndi kudziyeretsa pa thupi, zobvala ndi pamalo opempherera monga tatchula kale. Tsono kudziyeretsa kwa mu mtima kutanthauza kudziyeretsa ndi Shiriki . Shiriki ndi kum'phatikiza Mulungu ndi chinthu china pa mapemphero. Zotere sizifunika ata pang'ono. Kudziyeretsa ndi chikayiko chokaikira Mulungu.

Kudziyeretsa ndi chinyengo (Nifaq). NIFAQ ndi kuwonetsa chikhulupiro kwa anthu ndi kubisa kusakhulupirira.

Kudziyeretsa ndi Riyau. Uku ndiko kuchita chinthu kuti anthu akutame. Kudziyeretsa ndi Hasadi. Uku ndikuchita nsanje (Njiru) ndi anthu ena. Ndiponso kudziyeretsa ndi zina zotero. Tsono kudziyeretsa thupiku timadziyeretsa ku ubve. Ndipo ubve umenewu pali waukulu ndi waung'ono. Ubve Waung'ono : - Ichì ndicho chimam'chititsa munthu kuti achite udhu pachifukwa

chakuti m'njira zake ziwiri za chilengedwe mwatuluka chinthu. Chitsanzo:- mkodzo, mpweya ndi chimbudzi. Ubve Waukulu : - Ichi ndicho chimampangitsa munthu kuti asambe thupi lonse. Chitsanzo: munthu akakumana ndi mkazi kapena kudzilotera kutulo, pambuyo pakutha matenda obala (kwa akazi), kapena matenda akumwezi (kwa akazi).

Tsono kusambaku ndi kusambitsa thupi lonse ndi madzi oyera a (Twahara), osaiwala m'tsitsi ,zikhadabu, m'mphuno ndi m'makutu. Njira yabwino posamba ndi yi: pambuyo poti mwabweretsa madzi osamba, chitani Niya [chitsimikizo] mu mtima kuti mukusamba ndi cholinga choti muchotse ubve waukulu (*Nawatu Raf-ul Hadathi- Al- Akbari*). Ndi sunna musanayambe chinthu chirí chonse sambani m'manja mwanu katatu. Kenaka sambitsani ku maliseche. Kutha izo, pangani udhu monga mumachitira pokaswali. Pambuyo pakutero, tungani madzi ndi manja awiri kuthira pa mutu katatu mpaka madziwo alowerere mkatı mwa tsitsi ndikulipesa tsitsilo ndi zala kuti madziwo alove ndithu. Kenako thirani madzi thupi lonse. Ndipo ndi Sunna kutsulukuta thupi ndi manja onse awiri. Zikatere ndiye kuti kusamba kuja kwakwanira. Kusamba ndi chinthu chomwe chimapanga thupi la munthu kuti likhale la umoyo wabwino ndinso lochangamuka.

[الوضوء]

UDHU (UZU)

Mulungu wa pamwambamwamba ananena kuti "Eee, inu amene mwakhulupirira mwa Mulungu, ngati mwaima kufuna kuti mukapemphera sambitsani nkhope zanu, manja anu kulekezelə m'malungiro (kasuku-suku) ndipo pakani madzi kumutu ndi kutsuka mapazi anu kulekezera m'malungiro".

Chifukwa cha mau awa ochokera m'Quran, udhu ndi Faradhi. Ndipo popanda udhu swala siingatheke. Sibwino munthu kukapemphera swala pokhapokha atapanga Udhu. Kupemphera wopanda udhu ndi tchimo lalikulu.[Pemphero (Swala) silandiridwa]

[كيفية الوضوء]

KACHITIDWE KA UDHU

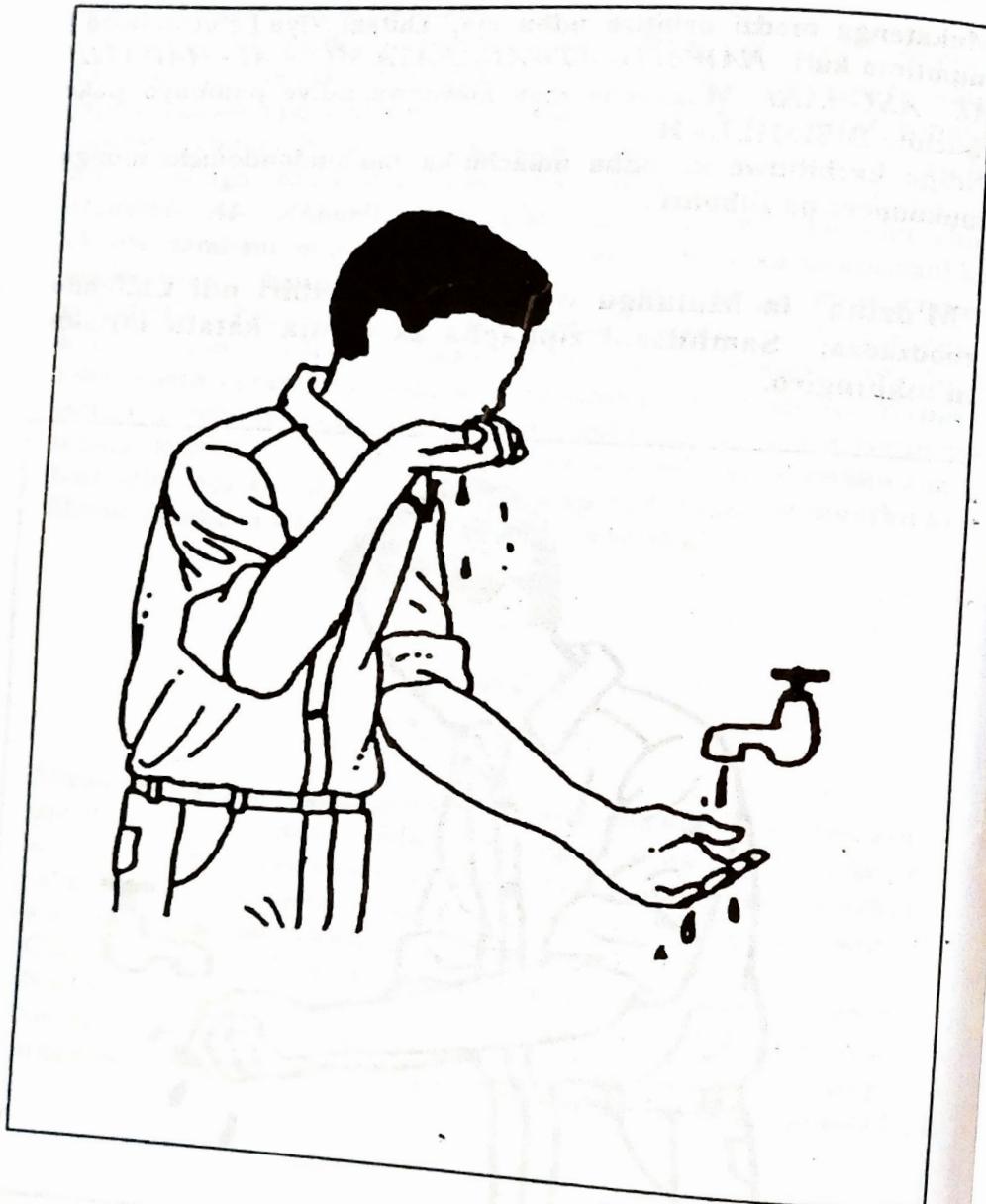
Mukatenga madzi ochitira udhu aja, chitani Niya [chitsimikizo] mumtima kuti : *NA WAITU ATWAHARATA MINA AL- HADATHI AL ASGHARI*. Mukanena mau amenewa ndiye pambuyo pake muchite **BISIMILLAH**.

Ndipo kachitidwe ka udhu umachitika mu mndondomeko monga mkuonera pa zithunzi .

"M'dzina la Mulungu wa chisoni chambiri ndi Chifundo chodzadza; Sambitsani ziphapha za manja katatu mpaka m'malungiro.

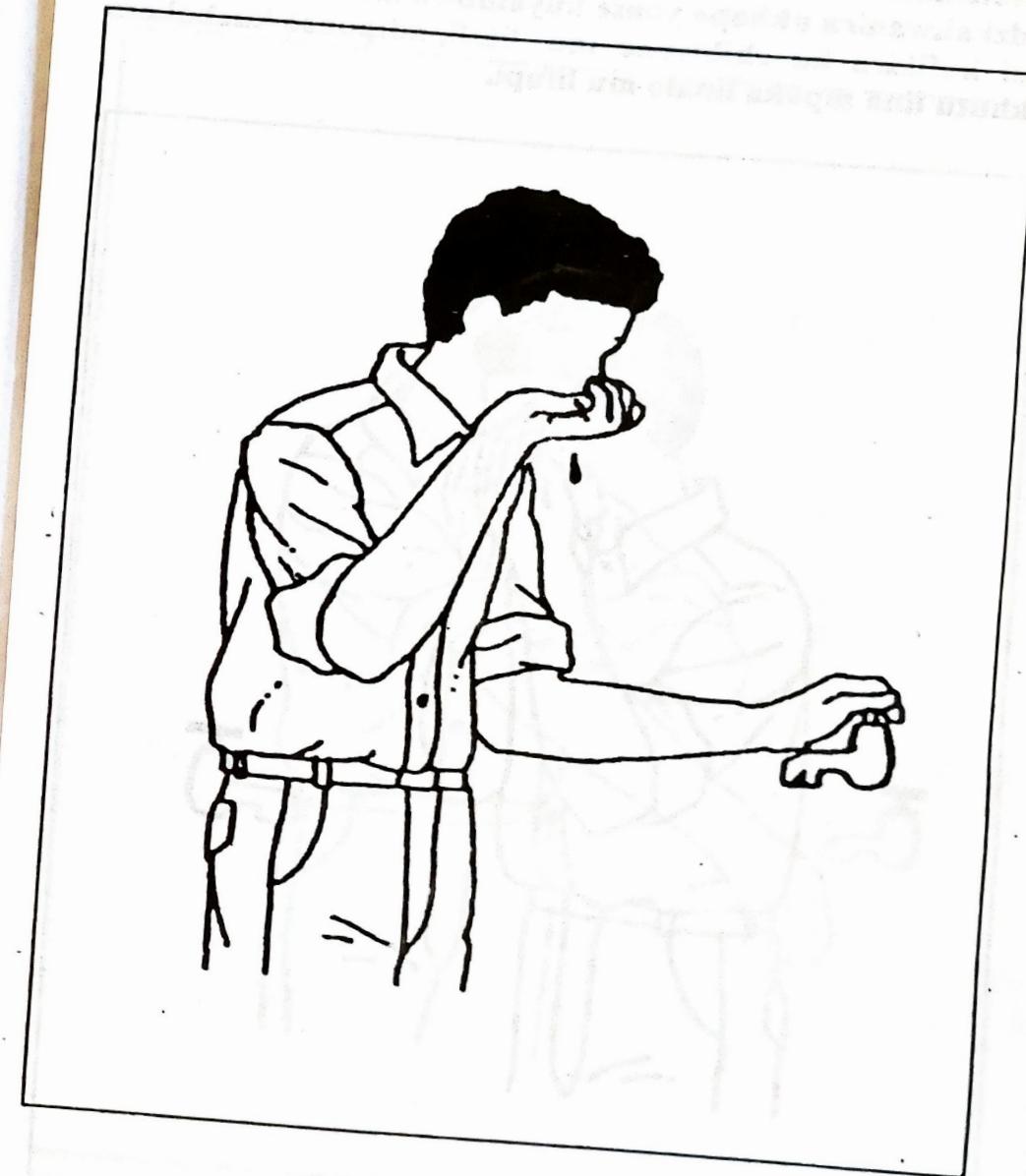

Tungani madzi ndi dzanja lanu la manja ndikuthira
m'kamwa ndipo chukuchani katatu.

12

Thirani madzi m'mphuno ndi kutsukamo katatu pomina.

13

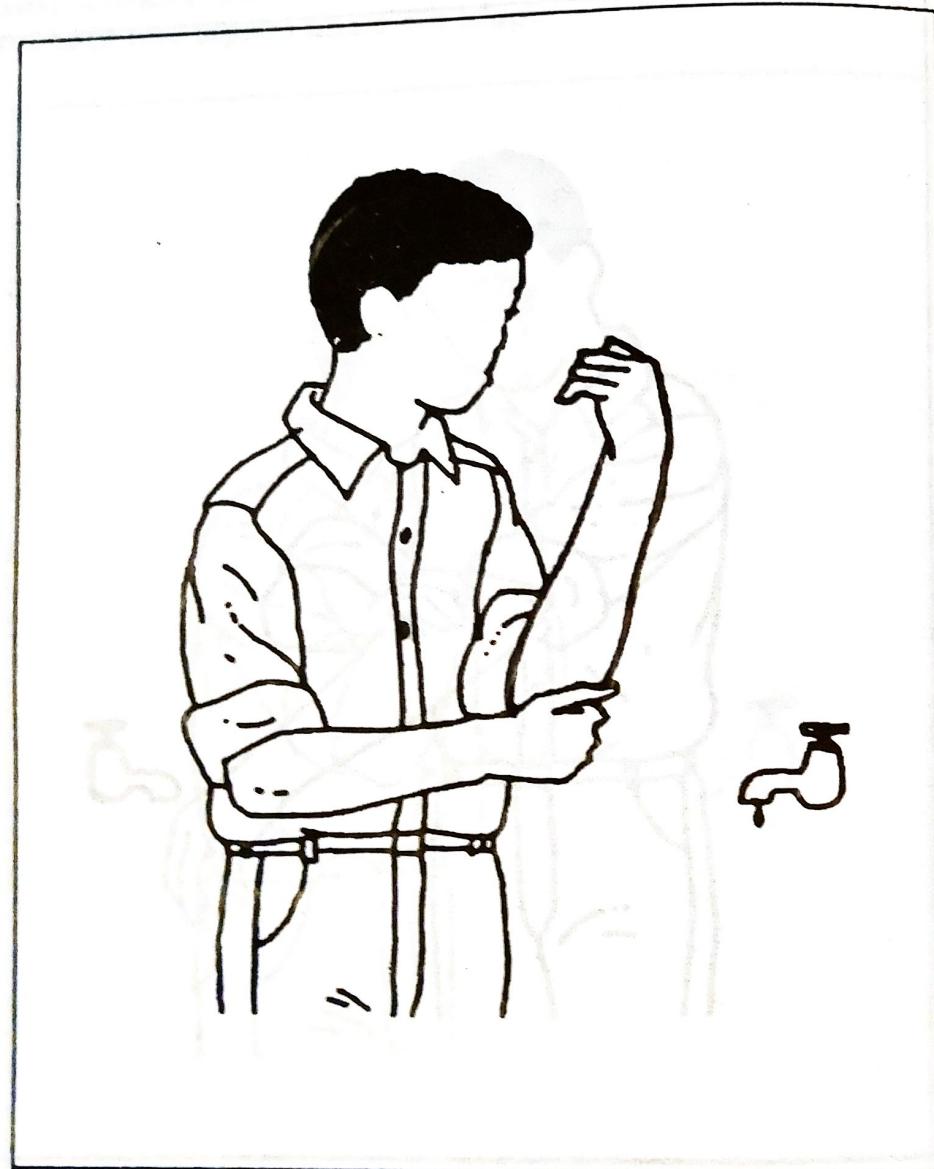
Sambitsani nkope yanu katatu. Ndipo onetsetsani kuti madzi akwanira nkope yonse kuyambira momwe mwathera tsitsi kufikira ku chibwano mu litali, ndiponso kuchokera kukhutu lina mpaka linalo mu lisupi.

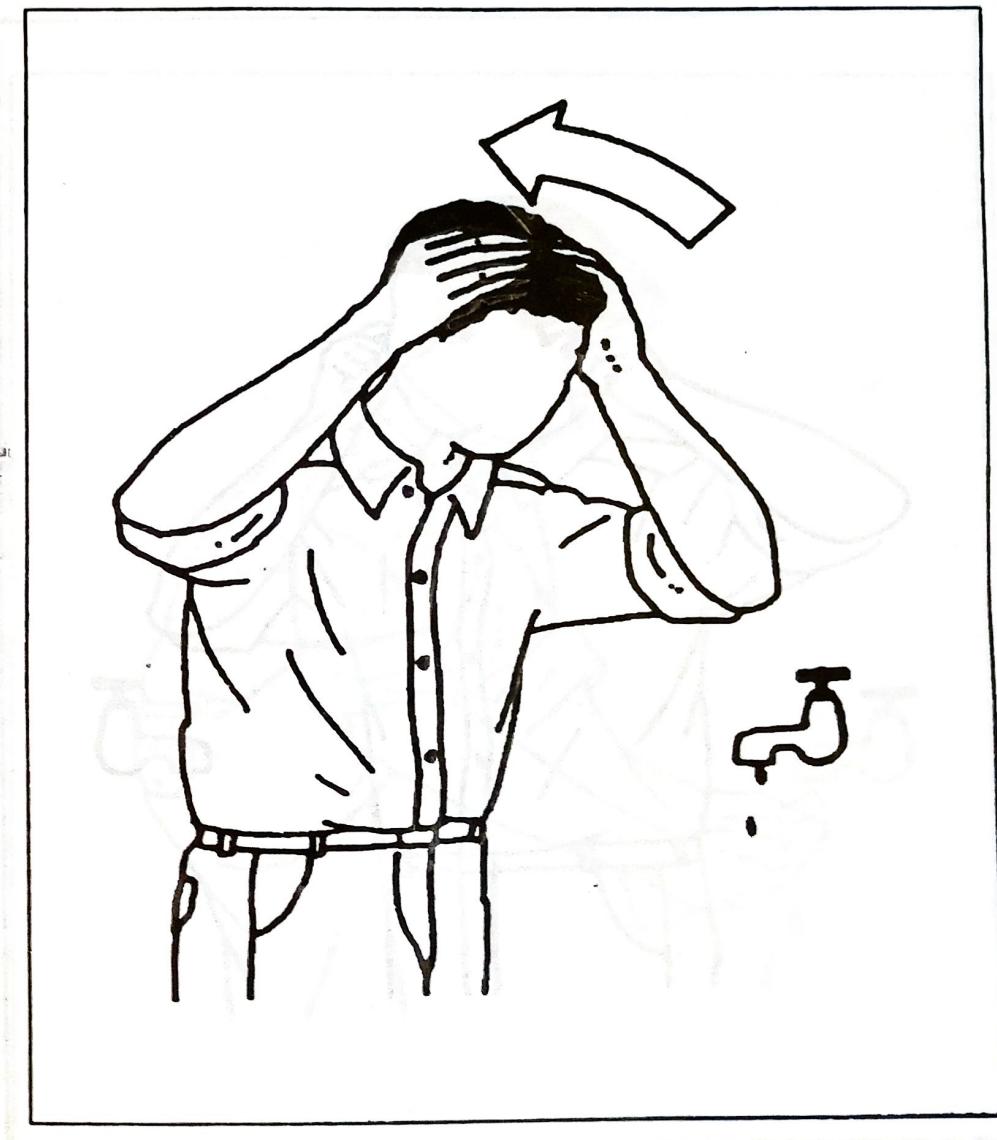
Sambitsani dzanja lanu lakumanja mpaka m'kasukusuku kokwanira katatu .

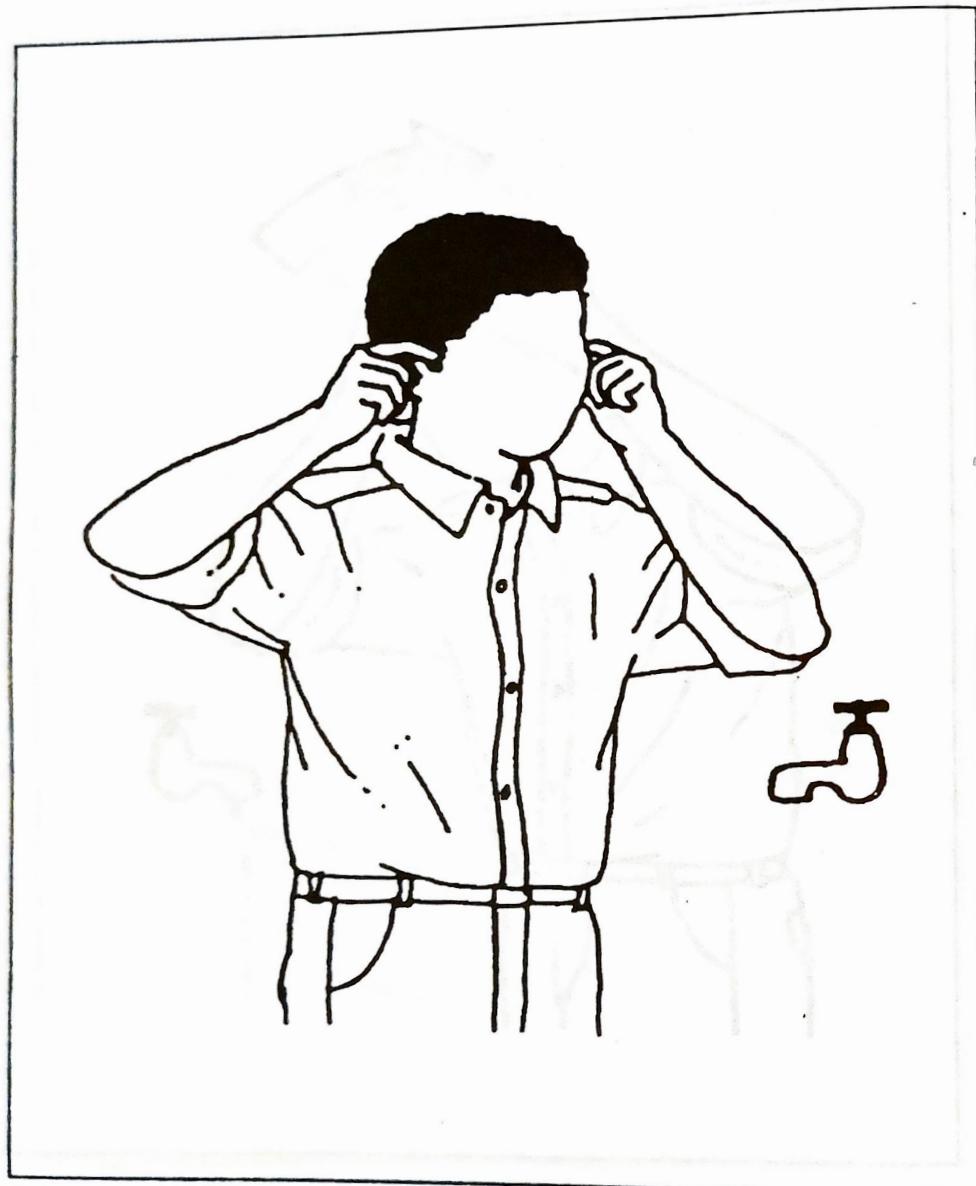
Sambitsani dzanja lanu laku manzere mpaka m'kasuku-suku kokwanira katatu.

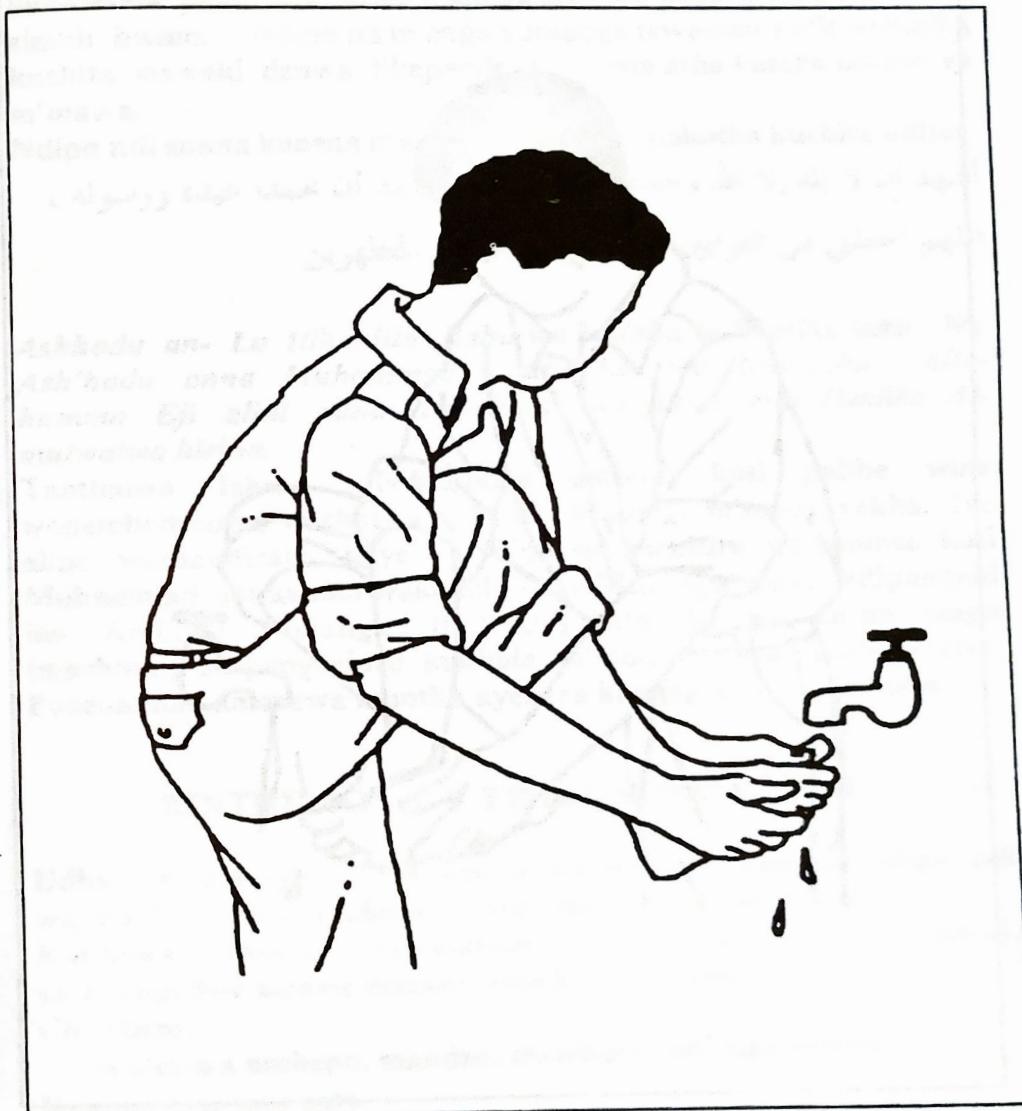
Tengani madzi ndi manja anu ndi kupaka pa mutu kuyambira kutsogolo mpaka kunkhongo kapena kungopaka hafu (theka) ya mutuwo kamodzi basi.

Pakani madzi makutu anu kunja ndi mkati pogwiritsa ntchito zala ziwiri. Chala chachikulu chipake kunja kwa makutu pomwe chala cha m'komba phala chipake mkati mwa makutuwo.

Tsukani phazi lanu lakumanja mpaka m'malungiro kokwanira katatu. Ndipo onetsetsani kuti madzi alowerera m'mphyaka- mphyaka mwa zala ndinso m'ming'alu [dzikang'a].

Tsukani phazi lanu laku manzere katatu monga muja
tanenera ndi phazi la kumanja.

[سن الوضوء]

SUNNA ZA UDHU

Popanga udhu ndi sunna kuyambira ku manja ndi kumalizira ku manzere ndiponso kuchita mswaki (Miswaki). Kuchita mswaki (kutsuka m'kamwa) ndikofunika kuchita nthawi iri yonse kuonjezela pakuchita udhu malinga munthu ukaona kuti m'kamwa simuli bwino. Ndipo pa nyengo yomanga (swaumu) n'kosafunika kuchita mswaki dzuwa likapendeka. Koma atha kutero nthawi ya m'mawa.

Ndipo ndi sunna kunena mau awa pambuyo pakutha kuchita udhu:

أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له وأشهد أن محمدًا عبده ورسوله ،
اللهم اجعلني من التوابين واجعلني من عبادك المطهرين

Ashhadu an- La Illha illa llahu wa hadahu la Sharika lahu , Wa Ash'hadu anna Muhammadan Abduhu wa Rasulluhu. Alla-humma Eji alini mina tawabina wa jialini min Ibadika Al-mutwatwa hirina.

Tanthauzo lake: Ndikuikira umboni kuti palibe wina wopembedzedwa m'choonadi koma Mulungu m'modzi yekha. Iye alibe wothandizana naye. Ndipo ndikuchitira umboninso kuti Muhammad ndi kapolo wake ndiponso Mthenga wake. Ndipangeni ine Ambuye Mulungu (kukhala) m'modzi wa anthu olapa (machimo) ndipangeniso kukhala m'modzi wa anthu odziyeretsa. Ponena mau amenewa munthu ayenera kuyang'ana kumwamba.

ZINTHU ZOMWE ZIMAONONGA UDHU.

Udhu umaonongeka ndi zinthu zatchulidwa pansipa ndipo ndi wajibu (koyenera) kuchitanso udhu wina panthawi imeneyo:- Kutuluka chinthu chirichonse kupyolera m'njira ziwiri, zachilengedwe zomwe munthu amadzhithandizira.

Chitsanzo:-

- Kutuluka mphepo, mkodzo, chimbudzi ndi zina zotero.
Kugona tulo tofa nato.

Kukomoka- Uku ndiko kuchokedwa nzeru mwa chifukwa chirichonse - kaya khunyu ndi zina zotero.

KUTANTHAUZA KWA ADHANA

(Mulungu ndi Wamkulu , Mulungu ndi Wamkulu , Mulungu ndi Wamkulu , Mulungu ndi Wamkulu .

Ndikuyikira Umboni kuti palibe Wina Wopembedzedwa m'choonadi koma Mulungu , Ndikuyikira Umboni kuti palibe Wina Wopembedzedwa m'choonadi koma Mulungu .

Ndikuikira Umboni kuti Muhammad ndi Mthenga wa Mulungu , Ndikuikira Umboni kuti Muhammad ndi Mthenga wa Mulungu .

Bwerani ku Mapemphero , Bwerani ku Mapemphero .

Bwerani ku Chipulumutso , Bwerani ku Chipulumutso .

Mulungu ndi Wamkulu , Mulungu ndi Wamkulu .

Palibe wina Wopembedzedwa m'choonadi koma Mulungu).

Pa mau owonjezera pa Adhana ya Asubuhi aja tanthauzo lake ndi iri :

(Swala ndi Yabwino kuposa tulo , Swala ndi Yabwino kuposa tulo .)

IQAMA

Pambuyo pa kuchita Adhana pamachitika IQAMA yomwe ndikudzutsa anthu kuti ayambe kupemphera .

Mau ake ndi awa :

Allahu-Akbar , Allahu-Akbar.

Ash'hadu an Laillaha -illalah, Ash'hadu anna Muhammadan-rasulullah . Hayya aala Ssala, Hayya aala-falah .

Qadiqamat-Ssalah . Qadiqamat-Ssalah

Allahu-Akbar , Allahu-Akbar.

Laillaha ila -llah .

Ndipo mau oti :

Qadiqamat ASwalah - atanthonza kuti- Swala ikuyambika .

Kugwira ku maliseche ndi dzanja popanda chochinjiriza monga nsalu.

[الأذان]

AL - ADHAN (MWAZZINI)

Swala iri yonse imatsogoleredwa ndi Adhana ndi cholinga chowadziwitsa anthu kuti nthawi yoswalira yakwana . Ndipo Adhanayi ndi wajibu kuchita nthawi iri yonse ikakwana nthawi ya swala .

" Mau ake a Adhana ndi awa :

الله أكبير، الله أكبير ، الله أكبير ، الله أكبير .

أشهد أن لا إله إلا الله ، أشهد أن لا إله إلا الله

أشهد أن محمدا رسول الله ، أشهد أن محمدا رسول الله

حي على الصلاة ، حي على الصلاة

حي على الفلاح ، حي على الفلاح

الله أكبير ، الله أكبير

لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

Allahu Akbar - Allahu Akbar, Allahu Akbar -Allahu Akbar.

Ash' hadu An laillaha il'a llah, Ash' hadu An laillaha il'a llah.

Ash'hadu anna Muhammadan-rasulullah ,

Ash'hadu anna Muhammadan-rasulullah .

Hayya aala Ssalah, Hayya aala Ssalah.

Hayya aala I-Falah , Hayya aala I-Falah.

Allahu Akbar - Allahu Akbar.

La-illaha illa llah .

الصلوة خير من النوم

Ndipo ngati Adhanayo ndiya pa nthawi ya Asubuhi mau oti :

{Assalatu Khairun Mina ANaum , Assalatu Khairun Mina ANaum .}

Ayenera kunenedwa pambuyo pa Hayya Aala I-Falah.

Yambani swala yanu pakuchita Takbiratul-Ihirami mutanyamula manja anu mpaka m'mapewa uku mukunena:
Allahu Akbar. { الله أكبر }

Ndipo liu ilo loti Allahu Akbar : ndilo Takbiratul-Ihirami .

[Ikani mkono wanu wakumanja pamwamba pa mkono wakumanzere pa chifuwa chanu . Ndipo nenani chamu mtima duwa ya Istifutah (duwa yotsekulira)

سُبْحَانَكَ اللَّهُمَّ وَبِحَمْدِكَ وَتَبَارَكَ اسْمُكَ وَتَعَالَى جَدُّكَ وَجَلَّ شَازُوكَ وَلَا إِلَهَ غَرْبُوكَ

{Subuhanaka -llahumma wabi -hamdika wa tabaraka-ismuka wa taala jaduka wa jalla-Thnauka wa laillaha ghairuka }

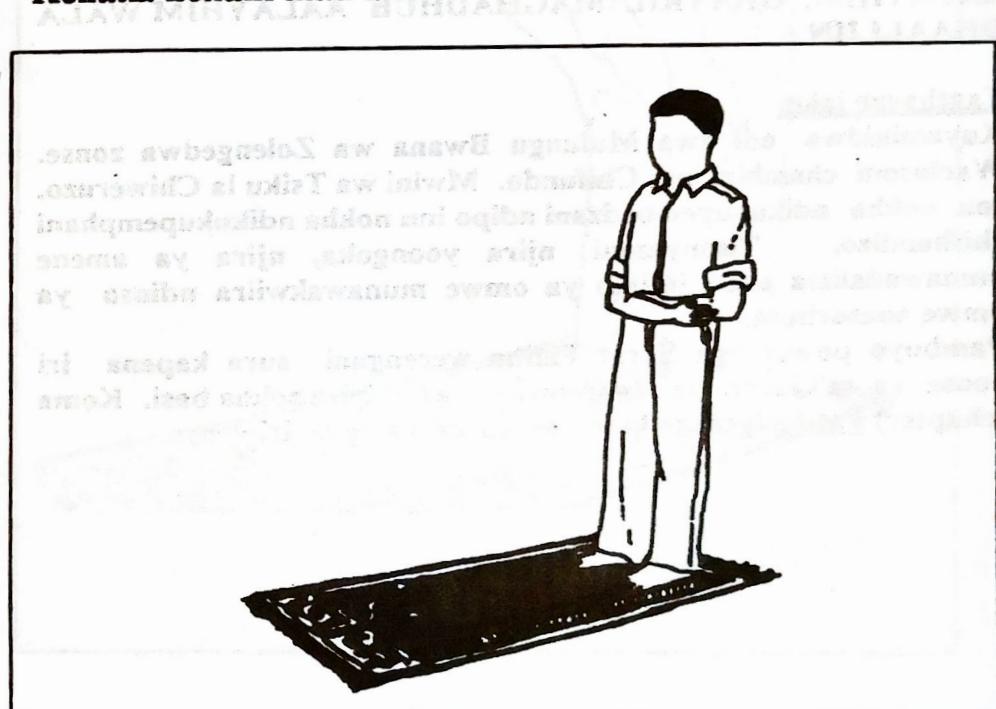
Tanthauzo lake nali:

Ee, Inu Ambuye Mulungu Woyer, ndikuyamikani.
Dzina lanu lidalitsike, Ulemerero wanu ngwapamwambamwamba.
Palibe wina wopembedzedwa muchoonadi kuposa inu.
Pambuyo pa zimenezi pemphani Mulungu kuti akutchinjirizeni ndi Satana ponena mau awa:
Audhu billahi mina Shaitwan Rajim.

Kutanthauza kuti:

Ndikupempha Mulungu kuti anditchinjirize ndi Satana.

Kenaka nenani mau awa:

Bisimi Ilahi Rahman Rahimi.

Kutanthauza kuti:

M'dzina la Mulungu Wa Chisoni chambiri ndi Chifundo.
Pambuyo pa zimenezi , werengani Surat Fatiha. Nayi surayi :

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

{ الحمد لله رب العالمين . الرحمن الرحيم . ملك يوم الدين . إياك نعبد
وإياك نستعين . اهدنا الصراط المستقيم . صراط الذين انعمت عليهم .
غير المغضوب عليهم ولا الضالين . }

ALHAMDU LILLAH RABBIL AALAMIN. ARRAHMAN
RRAHIM MALIK YAUMI DDIN IYYAAKA NAABUDU
WAIYYAAKA NASTAEEN. IHDINA SWIRATWAL
MUSTAQIIM. SWIRATWA LLADHINA ANAMTA
AALAYHIM, GHAYRIL MAGHADHUB AALAYHIM WALA
DHAALLIIN.

Tanthauzo lake:

Kuyamikidwa ndi kwa Mulungu Bwana wa Zolengedwa zonse.
Wachisoni chambiri ndi Chifundo. Mwini wa Tsiku la Chiweruzo.
Inu nokha ndikukupembedzani ndipo inu nokha ndikukupemphani
chithandizo. Tisonyezeni njira yoongoka, njira ya amene
munawadalitsa osati (njira) ya omwe munawakwiira ndinso ya
omwe anasochera.

Pambuyo powerenga Surat Fatiha werengani sura kapena iri
yonse ya m'Quran pa raka ziwiri zoyambirira zokha basi. Koima
(chapter) Fatiha iyenera kuwerengedwa pa raka iri yonse.

Mukamaliza kuwerenga Surat Fatiha ndi sura ina, nenani Allahu Akbar ndi kuwerama pogwira m'maondo ndi manja anu.
Mukatero nenani mau awa:

Subuhana Rabbiyal Adhwim (katatu)

سبحان رب العظيم

Kutanthauza kuti:

Bwana wanga (Mulungu) ndi Woyeria ndinso Wolemekezeka.

Weremukani uku mukunena mau awa:

Samia illahu liman hamidah. . سُبْحَانَ اللَّهِ لِمَنْ حَمِدَهُ

Kutanthauza kuti:

Ndiyankheni Ambuye mulungu kuyamika kwanga.

Ndipo mukayima chilili nenani kuti: Rabbana walakalhamdu.

رَبَّكَ الْحَمْدُ

Kutanthauza kuti:

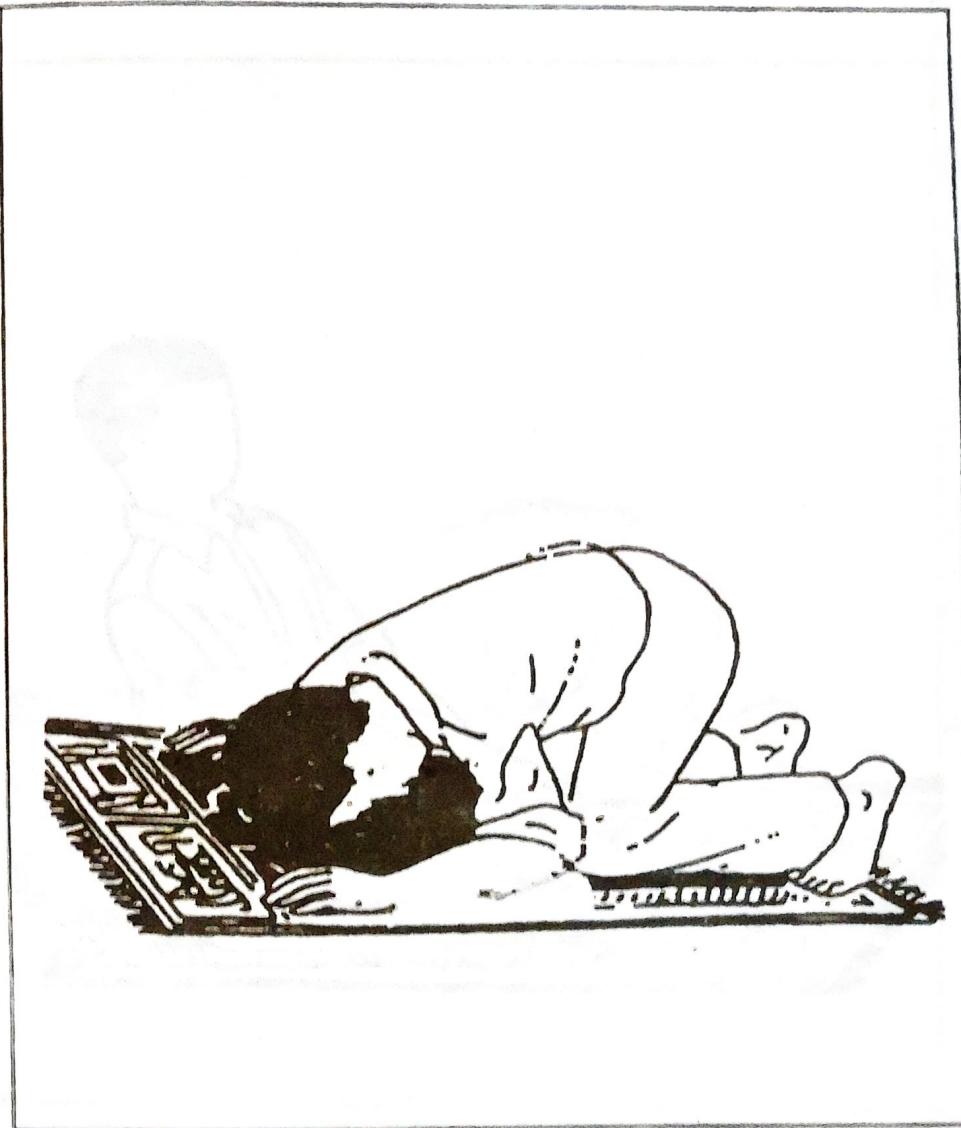
Bwana wathu chiyamiko ndi chanu.

Weramani uku mukunenan Allahu Akbaru ndi kuika maondo pansi, kenaka manja, mphumi ndi mphuno. Tsone nenani mau awa: "Subuhana Rabbiyal Aala" (katatu).

سُبْحَانَ رَبِّ الْأَعْلَى

Kutanthauza kuti: Inu bwana wanga ndinu woyerwa ndinso wapamwambamwamba.

Pambuyo pakuchita Sijida dzutsani mutu uku mukunena Allahu Akbaru. Ndipo khalirani mwendo waku manzere ndikutukula wakumanja.

Nenani mau awa: " Rabbi Eghfir lii"

رب اغفر لي

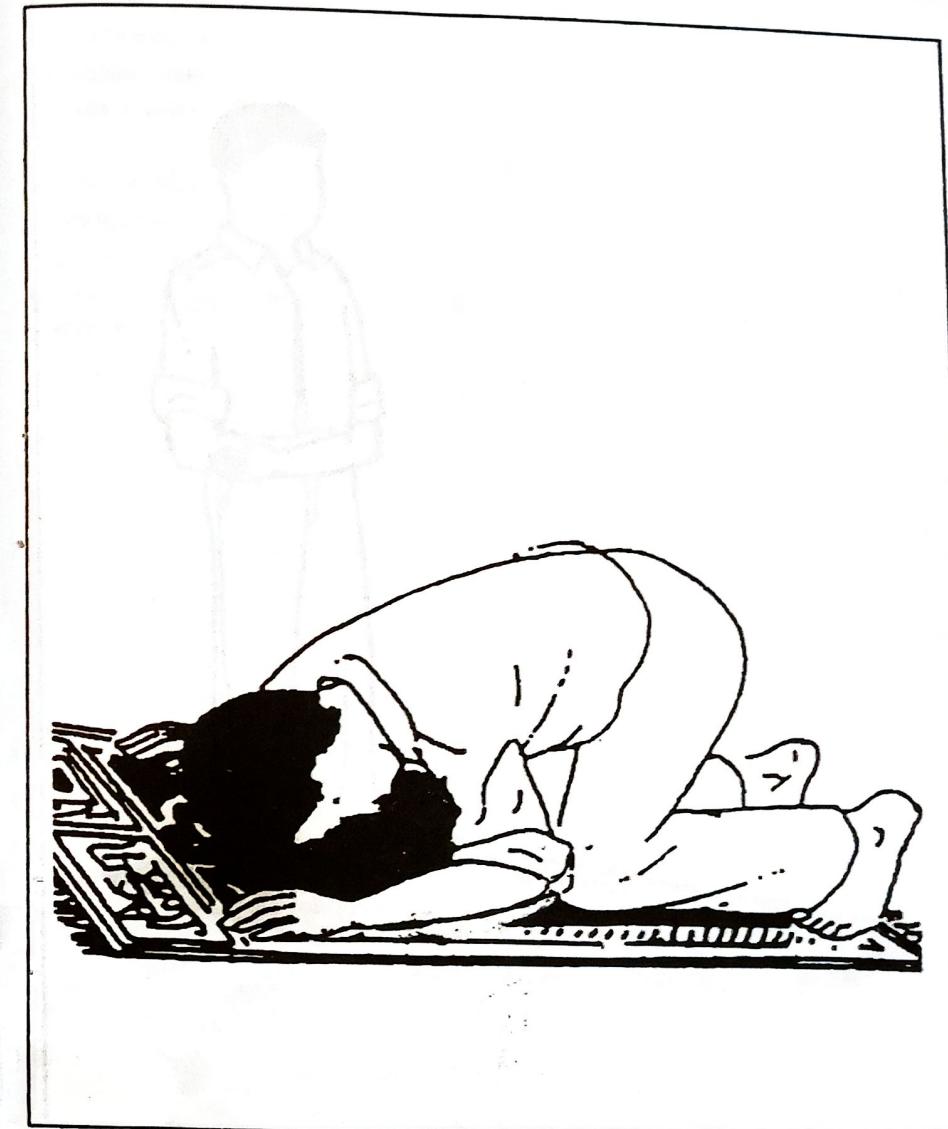
Kutanthauza kuti: Ndikhululukireni Bwana wanga.

Chitaninso Sijida ya Chiwiri uku mukunena Allahu Akbaru ndipo nenani mau aja oti:

"Subhana Rabbiyal Aala (katatu)"

سبحان رب الأعلى

Pambuyo pomaliza Sijida yachiwiri, imirirani uku mukunena Allahu Akbaru (Mulungu ndi Wamkulu). Pamenepa ndiye kuti mwamaliza raka yoyamba.

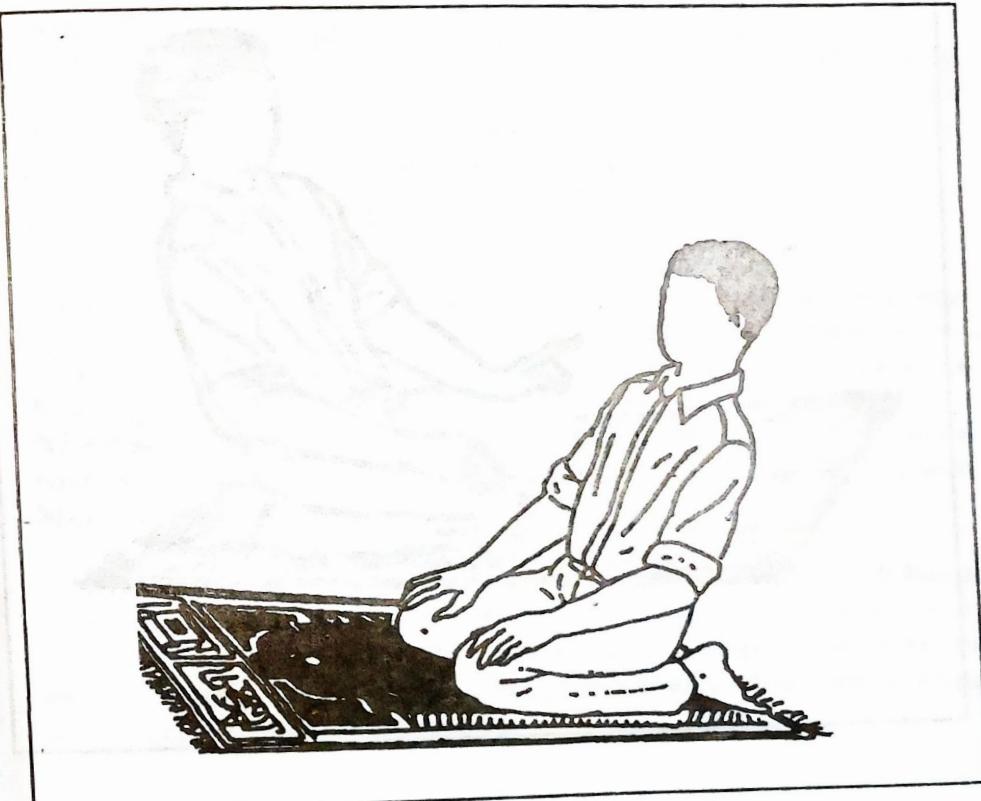

RAKA YACHIWIRI

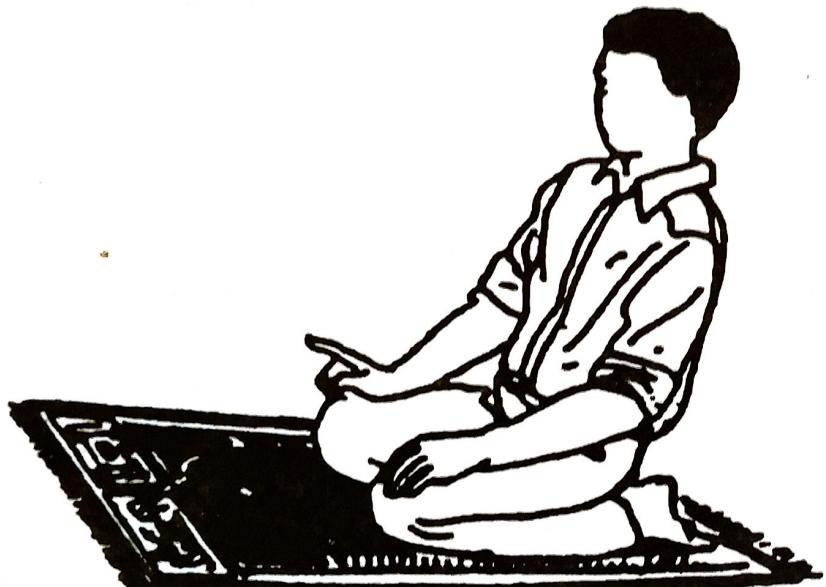
Mukaima pa Raka yachiwiri werenganinso Surat Fatiha ndi sura ina iri yonse ya m'Qurani. Kenaka weramanu ndi kugwira m'maondo. Ndikuweramuka kuima chilili. Kutha apo weramanu ndi kuchita Sijida monga muja munachitira m'raka yoyamba ndiponso chimodzimodzi ndi mau ake.

Pa nthawi yomwe mukudzutsa mutu pa sijida ya chiwiri tuyenera kukhala monga muja munakhazikikira pa nthawi ija yapakati pa Sijida ziwiri. Ndipo muli chikhaliere choncho werengani Atahiyatu.

Muli chikhaliere werengani Atahiyatu pamodzi ndi Swalatu li-Ibrahimia ngati Swalayo iri ya maraka awiri monga Subuhi. Koma ngati swalayo ndi ya maraka atatu kapena anayi musawerenge swalatu li-Ibrahimiah kumapeto a raka (No. 2) yachiwiri.

Muli chikhaliire choncho werengani Atahiyatu ndipo mukafika pa liu loti :- Ashahadu an Lailaha ilallah wa Ashahadu anna Muhammadan Abduhu wa Rasuluhu - tukulani chala chanu cha mkombaphala (cha Ashahadu).

ATAHIYATU

Atahiyatu ndi mau awa:-

التحيات للصلوات والطيبات. السلام على النبي ورحمة الله وبركاته، السلام علينا وعلى عباد الله الصالحين ،أشهد أن لا إله إلا الله وأشهد أن محمداً عبده ورسوله . اللهم صل على محمد وعلى آل محمد كما صلت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم وبارك على محمد وعلى آل محمد كما باركت على إبراهيم وعلى آل إبراهيم إنك حميد مجيد .

Atahiyatu Lillahi wa Sswalawatu wa Twaibatu Assalamu Alayika Ayyuha Nabbiyu wa Rahmatu LLahi wa Barakatuhu, Assalaamu alayinawa aala Ibadillahi Sswalihina, Ashhadu an lailaha ila Llahu wa Ashhadu anna Muhammadan Abduhu wa Rasuluhu .

(Apo ndipo potukulira chala cha mkombaphala chija.)

Allahuma Swalli aala Muhammad wa aala aali Muhammad kama Swalayita-aala Ibrahima wa aaala aali Ibrahima, Wabarak aala Muhammad wa aala ali Muhammad kama barakita aala Ibrahima wa aala ali Ibrahima innaka hamidun majidun .

Tanthauzo lake:

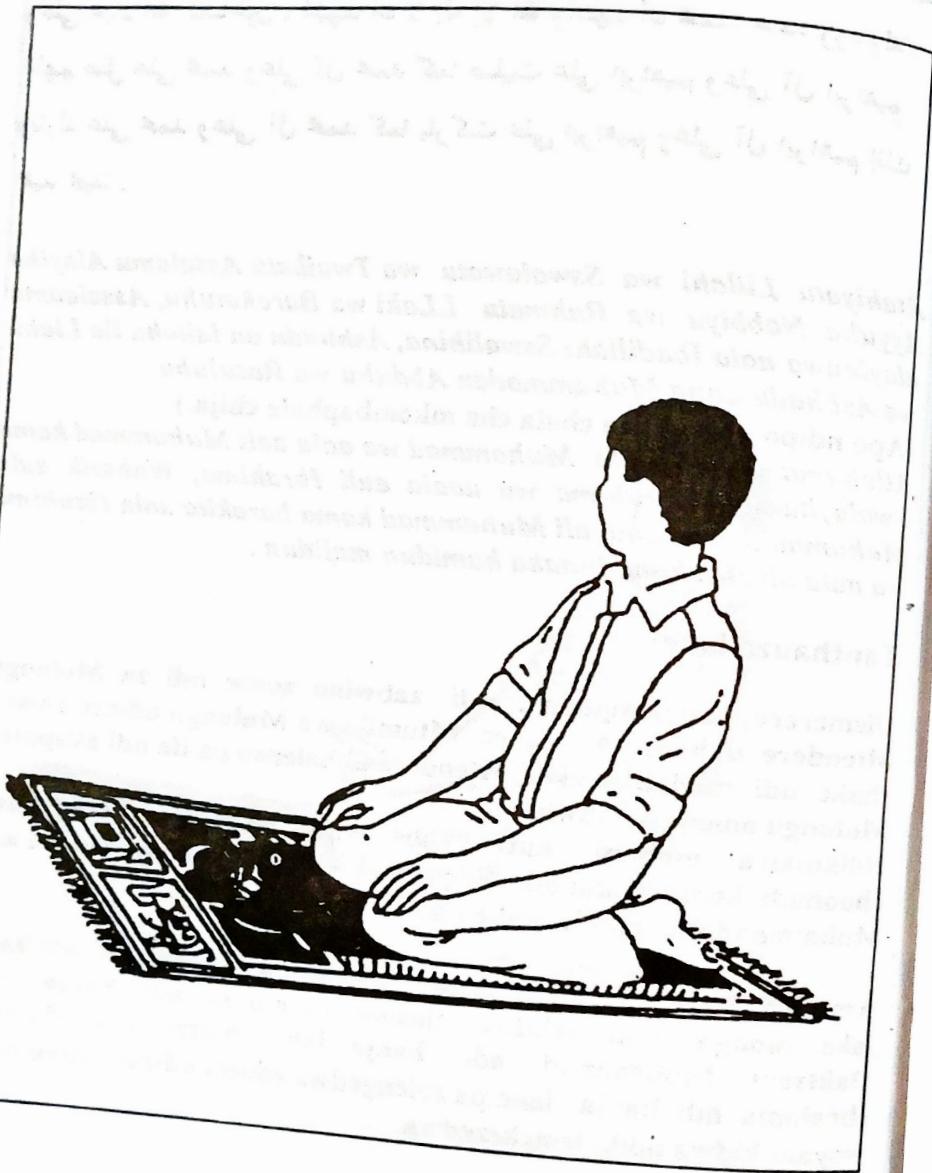
Ulemerero, mapemphero, ndi zabwino zonse ndi za Mulungu. Mtendere ukhale pa inu, ee Mtumiki wa Mulungu ndinso chisoni chake ndi madalitso ake. Mtendere ukhalenso pa ife ndi akapolo a Mulungu amene ali abwino.

Ndikuikira umboni kuti palibe wina wopembedzedwa mwa choonadi koma Mulungu. Ndipo ndikuikiranso umboni woona kuti Muhammad ndi kapolo wake ndinso Mthenga wake.

Ambuye Mulungu chisoni chanu chikhale pa Muhammad ndi banja lake monga munamchitira chisoni Ibrabima ndi banja lake. Dalitsani Muhammad ndi banja lake monga munadalitsira Ibrabima ndi banja lake pa zolengedwa zonse, ndithu inuyo ndiye woyamikidwa ndikulemekezedwa.

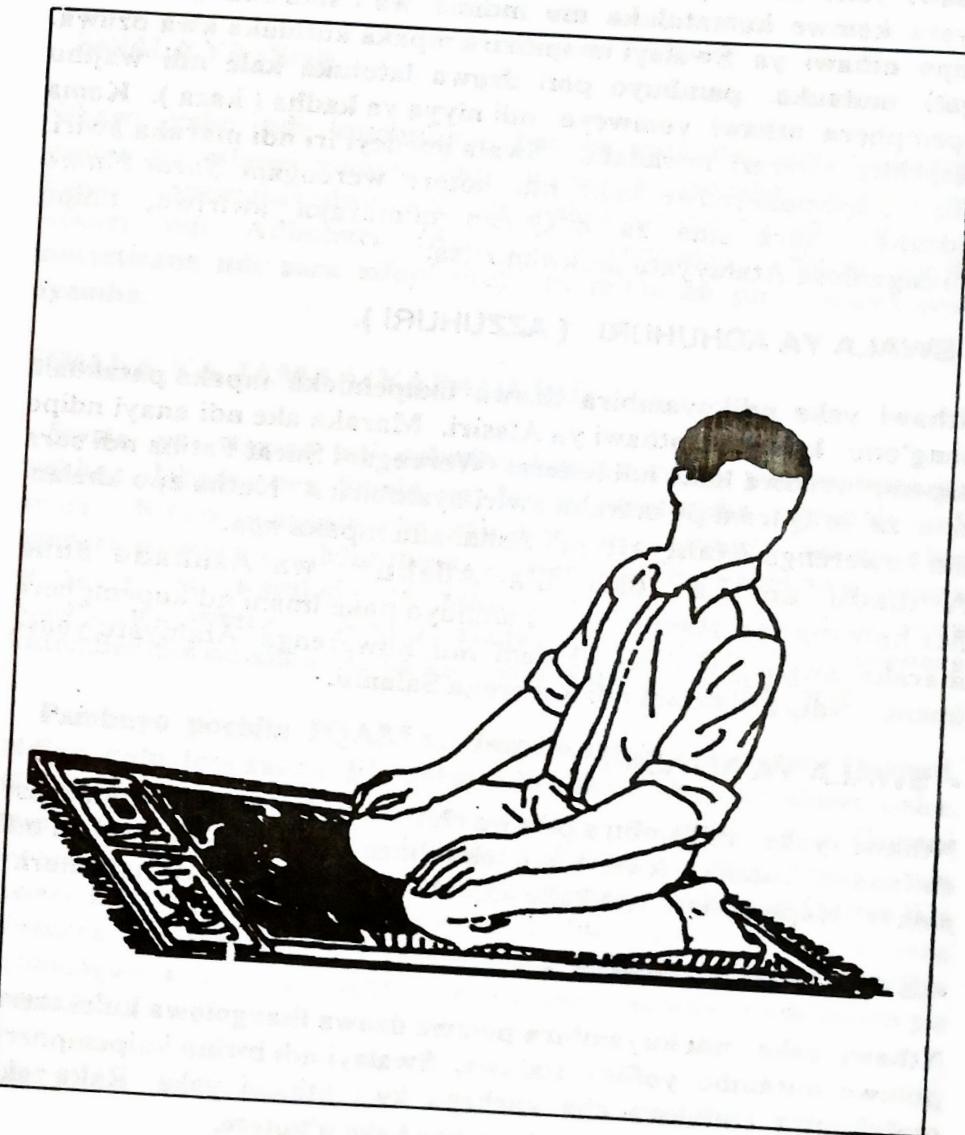
Mukatha kuwerenga Atahiyyatu tembenuzani mutu mbali yaku
manja uku mukunena kuti:

Assalam Alayikum wa Rahmatullah . السلام عليكم ورحمة الله

Kenaka tembenuzani mutuwo Chakumanzere uku mukunenanso
mau aja oti:

Assalam Alayikum wa Rahmatullah . السلام عليكم ورحمة الله

SWALA NDI MARAKA AKE

- SWALAT SUBHI (SWALA YA ASUBUHI).

Nthawi yake ndi kuyambira pamene imatuluka Fajir. Fajir ndi kuyera komwe kumatuluka mu mdima wa Usiku chaku m'mawa. Ndipo nthawi ya Swalayi imapitirira mpaka kutuluka kwa duwa. Ngati mutauka pambuyo poti duwa latuluka kale ndi wajibu kupemphera nthawi yomweyo ndi niyya ya kadha (kaza). Koma musachite zoterezi mwadala. Swala imeneyi iri ndi maraka awiri. Ndipo kapempheredwe kake ndi kotere. werengani *Surat Fatiha* kudzanso sura zina za m'Quran m'maraka awiriwo, ndipo werenganiso Atahiyatu mokwaniritsa.

- SWALA YA ADHUHURI (AZZUHURI).

Nthawi yake ndikuyambira duwa likapendeka mpaka patakhala pang'ono kukwana nthawi ya Alasiri. Maraka ake ndi anayi ndipo kapempheredwe kake ndi kotere: Werengani Surat Fatiha ndi sura zina za m'Quran pa maraka awiri oyambirira. Kutha apo khalani ndi kuwerenga Atahiyatu ndi Ashhadu mpaka apa:
Ashhadu an La Illah Illa Allahu wa Ashhadu anna Muhammadan Rasulullah. Pambuyo pake imani ndikupemphera maraka awiri. Kenaka khalani ndi kuwerenga Atahiyatu yonse imene. Ndipo malizani ndi kupereka Salamu.

- SWALA YA AL-ASIRI

Nthawi yake imayambira pomwe chithunzi chachinthu chiru chonse chifanana kutilika kwake ndi chinthucho. Raka za Swalayi ndi zinayi. Kapempheredwe kake kali chimodzi - modzi ndi Adhuhuri.

- SWALA YA MAGHRIB

Nthawi yake ndi kuyambira pomwe duwa litangolowa kulekezera pomwe mitambo yofiira italowa. Swalayi ndi bwino kuipemphera mosulumira chifukwa cha kuchepa kwa nthawi yake. Raka zake zilipo zitatu. Ndipo kapempheredwe kake n'kotere.

Werengani Fatiha ndi Sura zina zazifupi za M'Qurani pa maraka awiri oyamba .

Kenaka khalani ndi kuwerenga Atahiyatu yoyamba ndipo mukatha izo imaniso ndi kupemphera raka imodzi. Mukatha khalani ndikuwerenga Atahiyatu yonse imene ndikumalizira Salamu.

- SWALA YA ISHA.

Nthawi yake ndi kuyambira pomwe mitambo yofiira ikalowa mpaka pa nthawi yomwe Fajir ikutuluka. Maraka ake ndi anayi. Ndipo kapempheredwe kake ndi chimodzi-modzi ndi Swala ya Alasiri ndi Adhuhuri (Azuhuri).Werengani Surat Fatiha motsatizana ndi sura zifupi-zifupi za m'Quran pa maraka awiri oyamba.

SWALA YA JAMAA(YAPAGULU)

Swala ya Jamaa ndi yabwino kuposa swala yopemphera pa wekha. Ubwino wa Swala ya Jamaa umapezeka ngakhale muli awiri. Ndipo imakhala chonchi swalayo: Mmodzi wa gulu lija ayenera kutsogola. Munthuyo ayenera kukhala wodziwa kuposa anzake ndinso wamkulu pa zaka zobadwa. Iye aime motsogolera pakati pa mzere. Ndipo asanayambe kupemphera ayenera kutembenuka ndikuonetsetsa kuti mizere ndi yoongoka bwino.

Pambuyo pochita IQAMA, Imamu achite Takabiratu Ihirami. Ndipo gulu lomtsatira lija nalonso lichite takabira pambuyo pake. Ndipo omtsatira aja asawerenge sura iri yonse ya m'Quran kupatula Surat Fatiha yokha basi. Pambuyo pake Imamu uja awerame ndi kukagwira m'maondo. Kenaka gulu lomtsatira lija liwerame ndikugwira m'maondo pambuyo pa Imamu. Zotere ziyanera kuitirira mpaka kumapeto a swalayo. Sibwino gulu lija kumtsogolera kapena kuchita chiru chonse mofanana ndi Imam pa swala.

UBWINO WA SWALA : YA JAMAA.

Kuchokera kwa Abi-Hurairah (R.A.) anati ananena Mthenga wa Mulungu (S.A.W.) "Swala ya munthu m'katibwa mwagulu imaanjezeredwa m'malipiro okwana 25 - kuposa swala yopempherera munthu m'modzi pa nyumba pake kapenango pa msika (pomwe akugulitsa malonda ake). Zimenezo ndi chifukwa chakuti munthu uja wachita udhu molondola kenaka ndikutuluka (m'nyumba) ndikupita ku Mzikiti. Palibe chinthu china chamtulutsa koma swala. Munthu wotere amakwezedwa udindo wake pa phazi liri lonse lomwe iye akuyenda ndi kuchotseredwa zochimwa zake chifukwa cha swalayo. Ndipo akapemphera, Angero amakhala akumpempherera iye zabwino kwa Mulungu pa nthawi yomwe munthuyo ali chikhaliire pa malo opempherera aja. Angelo pom'chitira duwa munthu uja amanena motere: "Ambuye Mulungu mudalitseni iye ndipo amakhala akulembedwa zabwino pa nthawi yonse wakhala akuyembekezera kuti nthawi yoswalira ikwane." Hadith imeneyi ikupezeka m'bukhu la *Bukhari* ndi *Muslim*.

KUBWERA KUDZAPEMPHERA SWALA YA JAMAA AKAZI.

Zikutheka kwa Azimayi kupemphera swala ya jamaa ku Mzikiti. Koma swala ya mkazi pa nyumba pake ndiyabwino kwambiri. Ngati atatuluka kupita ku mzikihi ndi cholinga chokapemphera swala ya jamaa ayenera kudzitalikitsa ndi chinthu chiru chonse chimene chingayambitse fitina - monga kudzikongoletsa ndi kudzola masuta onunkhira kwambiri. Hadith yalandiridwa kuchokera kwa Abihorera (RA) yakuti ndithu Mthenga wa Mulungu (S.A.W.) anati, "Musaletse akapolo a Mulungu m'mizikihi ya Mulungu. Atuluke ndi kupita ku mizikihi mosadzikongoletsa.

SWALA YA IJUMA.

Swala ya Ijuma simachitika paliponse koma ku Mzikiti., pa malo pomwe pamasonkhana anthu. Munthu akalowa inu Mzikiti kuti apange swala ya Ijuma asakhale pansi mpaka atapemphera kaye raka ziwiri pamene ali kuyembekezera Adhana. Nthawi yake

ikayandikira, opanga Adhana achita Adhana ija. Kenaka Khatwibu adzakwera ndikukhala pa Mimbari. [Patsanja] Uja wochita Adhana adzachitanso Adhana ina yachiwiri. Pambuyo pa izi udzayambika khutuba. Ndipo Khutuba ukamawerengedwa sibwino kulankhula. Khutuba woyamba ukatha akhale pang'ono kenaka ndikuimanso Khatwibu uja ndikuyamba Khutuba wachiwiri. Akatha kutero Khatwibu uja atsike pa Mimbari pajia kenaka swala iyambidwe.

Swala ya Ijuma iri ngati ya Asubuhi. Ndipo swala ya Ijuma imalowa m'malo mwa Adhuhuri. Choncho sibwino kupempheranso Adhuhuri pa Ijuma.

Swala imeneyi ya Ijuma ndi Faradhi kwa amuna osati akazi. Kwa akazi ndi wajibu kupemphera Adhuhuri mnyumba zavo. Komatu sikuti Ijuma ikuletsedwa kupempheredwa ndi Akazi.

Zikutheka kubwera kudzamvera Khutuba

ulaliki
ndi kupemphera ngati akaziwo angathe kutero.

FAIDA (ZOFUNIKA KUZIDZIWA).

Ngati uli pakati poswali ndizofunika[wajibu] kwa iwe kuti usunge zofunikira zake. Simuyenera kulankhula ndipo musatembenuke uku ndi uku. Koma mungoyang'ana pa malo pomwe muziika mphumi. Ndipo ziwalu zanu zisagwedededwe wambawamba popanda chifukwa.

Ngati muli pa swala musayang'ane kumwamba ndipo musatseke maso anu. Inu muyenera kumangoyang'ana pa malo pomwe mukusujudu basi.

Ndi (wajibu) kwa munthu woswali kusonkhanitsa pamodzi maganizo ake pomwe akuswali ndipo asaganizirenso za zinthu zina. Ngati munthu waiwala chinthu china m'swala yake kaya kuonjezera kapena kuchepetsa ndibwino kuti nthawi zonse akaiwala kuchuluka kwa maraka omwe wapemphera aziganiza kuti wapemphera maraka ochepera. Izi ziri tere; ngati munthu wapemphera raka zisanu moiwala ndiye wasokonezeka, sakudziwa kuti wapemphera zingati, iye angotsimikiza kuti wapemphera zochepa- monga zinayi, kaya ndi zitatu iye angokhala ngati wachita ziwiri. Zikatero ndiye kuti amalize maraka ena aja omwe akudziwa kuti sanachite. Ndipo akatha kuchita Atahiyatu yothera ndibwino kuchitanso sijida ziwiri musanapereke salamu. Sijida zimenezi ndi *Sijidat Sahawi*

SWALA ZA MASUNNA.

Swala ya sunna ndi swala imene Mthenga wa Mulungu (S.A.W.) anali kunena kuti tiziuchita mwachisuniro chathu ndi cholinga choti tidziyandikitse kwa Mulungu. Ndipo sunnazi zimakhala chonchi: maraka awiri usanapemphera Asubuhi, maraka awiri usanapemphera Aduhuri, ndiponso awiri pambuyo popemphera Aduhuri. Maraka awiri usanapemphera Alasiri. Maraka awiri pambuyo pakupemphera Magharibi. Maraka awirinso usanapemphera ndi pambuyo popemphera Isha.

SWALA YA WITIR.

Iyi ndi Sunna Ya Muakada (yofunika kwambiri). Ndipo kapempheredwe kake mutha kupemphera raka imodzi, zitatu, zisanu, zisanu ndi ziwiri, zisanu ndi zinayi. Mwachidule tingoti rakazo zikhale kuti imodzi mwa izo iribe inzake. Kapempheredwe kake ndi kotere.

Ngati mufuna maraka atatu ndiye kuti mukapemphera raka ziwiri, khalani ndikuchita Atahiyatu yoyamba. Kenaka imani ndikuchitanso raka imodzi. Mukatha apo khalaninsa ndikuchita Atahiyatu yachiwiri. Ndipo zikuthekanso kuchita raka zonse zitatu mondondozana kenaka ndikudzakhala ndikuchita Atahiyatu imodzi yokha basi, ndikupereka Salamu. Mukhozanso kupemphera ma raka awiri ndi kuchita Atahiyatu ndi kuchita Salaam ndipo mukatha mupemphera raka imodzi ndikuchita Atahiyatu ndikuchita Salaam.

SWALA YA IDI (ZIWIRI).

Mukatha kupemphera swala ya Subuhi tulukani kupita ku malo opempherera swala ya Idi pambuyo poti mwasamba kale ndiponso mutadya (kufutulu). -Mukangofika pa malo opemphererapo kapena mu Mzikiti khalani chabe osapemphera swala iri yonse mpaka dzuwa litatuluka.

Dzuwa litatuluka ndikukwana mphindi 45 swala ya Idi iyenera kuyambidwa. Imamu ayime ndi kuwapempheretsa anthu. Achite Takabiratu Ihirami ndipo anthu onse achitenso takabirayi pambuyo pa Imamu.

Kenaka onse awerenge duwa ya Istifutahi chamu mtima. Kutha apo Imamu achite takabira kokwanira kasanu ndi kawiri (7). Ndipo takabirayi ndi liu lija loti- Allahu- Akbaru. Nawonso anthu otsatira aja achite chamu mtima takabirayi pambuyo pa Imamu. Onse anene mau awa kotsiriza kwa takabira iri yonse kuti:

سبحان الله والحمد لله ولا إله إلا الله والله أكbar

"Subuhanallah walihamdu- lillah Walailaha- ila Allah wa llahu- Akbaru".

Pambuyo pake Imamu awerenge *Surat Fatiha* ndi sura ina yaifupi. Kutha apo achite ruku (kuwerema) ndinso kuchita sijida ziwiri. Pambuyo pake aimenso kuchita raka yachiwiri. Koma asanayambe kusoma Fatiha achitenso matakabira asanu. Ndipo kumapeto a takabira iri yonse anene mau aja tanena kale aja. Kutha apo awerengenso (mokweza) Fatiha ndi sura ina yaifupi. Kenaka achitenso rukui ndi sijida ndipo akhale ndi kuchita Atahiyatu yonse. Amalize swalayo popereka salamu. Kutha izo, Imamu akwere pa mimbali ndi kuchita khutuba ya Idi. Zikatha izo tsopano anthu atha kubalalikana kumapita kwao.

AKAZI PA SWALA YA IDI.

Mthenga wa Mulungu (S.A.W.) adawalamula akazi kupita kumalo opempherera Idi mopanda kusianitsa pakati pa namwali ndi ntchembere, nkhalamba ndi odwala matenda akumwezi, ndi cholina choti akapemphera swala ya Idi. Koma akazi odwala matenda akumwezi akafika pa malopo angokhala osaswali koma kumangomvera khutuba [ulaliki].

Mau awa ali mu Hadith yomwe tidalandira kwa Ummu Atwiyat (chikondi) cha Mulungu chikhale pa iye). Anati : "Mthenga wa Mulungu (S.A.W.) anatilamula pa Idi li Fitri ndi Idi li Adhiha kuti tiwatulutse m'nyumba asungwana omwe angotha m'sinkhu kumene ndi odwala matenda aku mwezi kudzanso awo amene amadzibisa m'nyumba , koma odwala matenda aku mwezi asapemphera koma kuti awone zinthu zabwino ndikumvera duwa za Asilamu."

Ndipo akuti ndinati, " Ee, inu Mthenga wa Chauta mwina m'modzi wa ife angakhale kuti alibe Buyi- buyi". Mthenga wa Mulungu anati : "Amuveke iyeyo m'bale wake amene ali nayo Buyi-buyi". Buyi-buyi ndi nsalu yomwe amabvala akazi thupi lonse kupatula ku nkhope. ~

SWALA YA MUNTHU WODWALA.

Ndikoyenera ngati muli wodwala kuianga swala uku muli chikhaliire pa chogonera chanucho. Ngati simungathe kukhala tsonga pempherani mwakungogwedeza mutu.

SWALA YA MUNTHU WA PA ULEND.

Ndikoyenera kwa inu ngati muli pa Ulendo kupemphera maraka awiri okha swala ya maraka anayi. Ndiponso mungathe kuswalira nthawi imodzi Adhuhuri ndi Alasiri, Magharib ndi Isha.

SWALAT-LI KUSUFI NDI KHUSUFI (SWALA YA KUGWIDWA KWA (DZUWA NDINSO MWEZI)

Dzuwa kapena Mwezi ukagwidwa ndi sunna kupemphera raka ziwiri. Ndipo kapempheredwe kake ndi kotere: Aime ndi kuchita monga timachitira pa swala zina zija. Koma pa Swalayi pali kuima kuwiri ndi kuchita rukui-kawiri.

- Ndiye kuti aimo koyamba kaja kuchita takabira ndikuwerenga Fatiha kudzanso sura ina yaitali ya m'Qurani ndinso kuchita Tasibihi. Kutha apo achite Rukui. Kenaka aweramukenso ndi kuwerenganso Fatiha ndi kuchitanso monga zija anachita poyamba paja. Kutha apo achite rukui ndi sijida. Pa raka yachiwiri achitenso chimodzi-modzi monga za pa raka yoyamba. Koma raka yoyamba ija iyenera kukhala yaitali kuposa yachiwiri. Kugwidwa kwa dzuwa kapena mwezi ndikuchoka kwa kuwala kwake kwa zinthuzi. Zoterezi sizichitika chifukwa cha kubadwa kapena kumwalira kwa munthu wolemekezeka.

SWALA YOPEMPHA MVULA.

Kukhala chilala chosowa mvula ndi bwino kupemphera raka ziwiri Kupempha Mulungu kuti atipatse mvula. Ndipo kapempheredwe kake ndi chimodzi- modzi ndi swala ya Idi.

Pa raka yoyamba matakabira 7, ndipo pa raka yachiwiri matakabira- asanu (5).

KUPEMPHERERA WAKUFA

Nsanamira zake za swalayi:

Choyamba ndi kuima ndikuchita matakabira anayi kenaka ndi kuwerenga Surat Fatiha ndinso kum'swalira Mtume (S.A.W.) (Kum'pemphera kwa Mulungu Madalitso). Ndiponso kumpempherera wakufa uja kuti Mulungu am'khululukire machimo ake. Kenaka ndikudzapereka salamu. Izi zonse ziyenera kukhala pa mnondomeko wake.

KAPEMPHEREDWE KAKE NDI KOTERE.

Chitani Niyya[chitsimikizo], kutha apo chitani Takabiratu Ihirami ndiye muwerenge , tsono, *Surat Fatiha*. Chitaninso takabira kenaka ndikum'swalira Mtumiki (S.A.W.). Kenakanso chitani takabira. Kutha apo, mupempherereni wakufa uja ndi duwa ili yonse yomwe inalandiridwa kuchokera kwa Mtumiki (S.A.W.). Monga iyi:-

{ اللهم اغفر لينا ومتنا وشاهدنا وغانبا وصغيرنا وكبرنا وذكريا وأنثانا ، اللهم
إِنَّكَ تَعْلَمُ مَنْقَلْبَنَا وَمَثْوَانَا وَأَنْتَ عَلَىٰ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ، اللَّهُمَّ مَنْ أَحْيَيْتَهُ عَلَىٰ
الْإِسْلَامِ وَالسَّنةِ وَمَنْ تَرْفَيْتَهُ مَنْ فَتَّوْفَهُ عَلَيْهِمَا ، اللَّهُمَّ اغْفِرْ لَهُ وَارْحَمْهُ وَاعْفُ
عَنْهُ وَأَكْرَمْ نَزْلَهُ وَأَوْسِعْ مَدْخَلَهُ وَاغْسِلْهُ بِالْمَاءِ وَالثَّلْجِ وَالْبَرْدِ وَنَقْهُ مِنَ الْخَطَايَا كَمَا
نَقَّيْتَ الْثَّوْبَ الْأَبْيَضَ مِنَ الدَّنَسِ وَأَبْدَلْهُ دَارَاهُ خَيْرًا مِنْ دَارَهُ وَزَوْجًا خَيْرًا مِنْ زَوْجِهِ
وَأَدْخَلْهُ الْجَنَّةَ وَأَعْنَدْهُ اللَّهُمَّ مِنْ عَذَابِ الْقَبْرِ وَعَذَابِ النَّارِ وَأَنْسَحْ لَهُ فِي قَبْرِهِ وَنُورْ لَهُ
فِي }

دعاء الطفل : { اللهم اجعله ذخراً لوالديه وأجرأ وشفيعاً مجاهاً ، اللهم نقل به
موازيتهما وأعظم به أجورهما واجعله في كفالة سيدنا ابراهيم الخليل وقه بر جنتك
عذاب الجحيم } .

"ALLAHUMA GHFIR LIHAYYINA WA MAYYITINA WA SHAHIDINA WA GHAIBINA WA SWAGHIRINA WA KABIRINA WA DHAKARINA WA UN'THAANA , ALLAHUMA INNAKA TAALAMU MUNKALABANA WAMATHWANA WA ANTA AALA KULI SHAIIN QADIR. ALLAAHUMMA MAN AHAYAITAHU MINNA FAAHYYIHI AALAL- ISLAMI WA SSUNNAH WAMANTA-WAFFAITAHU MINNA FATAWAFFAHU ALAYHIMA, ALLAHUMA GHFIR LAHU WARHAMHU WAAFIHI WAAFUANHU WA AKIRIM NUZULAHU WA USSII MUDKHALAHU WAGHSILHU BILMAI WATTHALIJI WAL - BARAD WANAQQIHI MINAL KHATWAYA KAMA NAQQAITA TTHAUBA AL ABYADHA MINA ADDANASI WA ABDILHU DARAN KHAIRAN MIN DARIHI WA ZAUJANI KHAIRAN MINZAUJIHI WA ADIKHILHU LI JANNNATA WA AIDHHU ALLAHUMMA MIN ADHAABIL QABRI WA ADHAABI NNARI WA AF'SAHU LAHU FI QABRIHI WANAWWIRI LAHU FIHI.

Duwa yanenedwa pamwambayi ndi ya Maliro a Munthu wamkulu. Tsuno ngati malirowo ndi a mwana duwa yake ndi iyi:-

"ALLAHUMA THAQIL BIHI MAWAAZINA HUMAAWAADHIM BIHI UJURAHUMA WAJ-ALUHU FIKAFALATI SAYYIDINA IBRAHIMA AL-KHARIL WAQIHI BIRAHMATIKA ADHABAL-JAHIMI.

Duwa imeneyi ilumikizidwe ndi mau awa:

"Fatawaffahuaalal Iman" Ndipo pambuyo pake chitani takabira ya chinayi ndikuima pang'ono kenaka perekani Salamu imodzi yokha basi-

TANTHAUZO LA DUWA IJA:

"Oh! Ambuye Mulungu, akhululukireni amene ali moyo mwa ife, akufa, anthu abwera pano, amene sanabwere pano, ana athu, akulu-akulu athu, amuna ndi akazi.

"Oh! Ambuye Mulungu, ndithu inu mukudziwa kobwerera kwathu ndikumalo athu ndipo Inu muli ndi mphamvu pa chinthu chirichonse.

"Oh! Ambuye Mulungu amene mwam'patsa Umoyo mwa ife mpatseni Umoyo wa Chisilamu ndi wa njira Za Bwana

(Muhammad). Amene mwamtenga mwa ife mutengeni pa zinthu Ziwigizi (Usilamu ndi Sunna).

"Oh! Ambuye Mulungu, m'khululukireni ndi kum'chitira chisoni ndipo mutualikitseni ku zowawa ndi kumusutira zolakwa zake. Ndipo m'chitireni phwando la bwino ndi kum'kulitsira manda ake. Muyeretseni ndi madzi, ayizi ndi matalala. Muyeretseni ndi machimo monga momwe mwayeretsera nsalu yoyerwa ndi ubve. Mpatseni nyumba yabwino koposa yomwe anali nayo ndi mkazi wabwino koposa amene anali naye.

Mulowetseni ku jannah (ku munda wa Mtendere). M'tchinjirizeni, Ambuye Mulungu ku Chilango cha m'manda ndinso cha moto. Mukulitsireni mandawo ndi kumuyeretseramo.

TANTHAUZO LA DUWA YA MALIRO A MWANA

"Oh! Ambuye Mulungu, pangani mwanayo kukhala banki la Mtendere kwa makolo ake, mlato ndinso malipiro ndikutinsu akapemphere duwa makolo ake.

"Oh! Ambuye Mulungu, sikelo ya makolo ake mukailemeretse chifukwa cha iye. Ndipo chulukitsani malipiro a makolo ake chifukwa cha iye. M'pangeni mwanayo kuti akayang'aniridwe pansi pa Bwana wathu Ibrahim. Mutchinjirizeni ndi chifundo chanu ku chilango cha moto.

باب الطهارة وهي من شروط الصلاة

Khomo la (Twahara) Ukhondo - lomwe ndi limodzi mwamakomo ofunikira pa mapemphero (Swalat).

أحكام الطهارة والعباء

● Malamulo aukhondo pathupi ndi madzi ake amene tingadziyeretsere.

Choyamba tiyenera kudziwa tanthauzo la Twahara. Kodi Twahara ndi chiyani ?

Liwu limeneli ndi lachiyankhulidwe cha Charabu, ndipo limatanthauza kuti kuchotsa zoyipa kapena kuti kuchotsa chinthu chiri chonse chomwe chili pathupi la munthu, chimene chingalepheretse mapemphero ake kukhala obvomerezeka pamaso pa Mulungu kapenanso kuchotsa zonyansa pathupi la munthu Msilamu, muchobvala chake ndi pamalo pamene iye afuna kupempherapo.

Mwachidule pa khomo limeneli pali zinthu zitatu zofunika kuzidziwa bwino-bwino :

1. Zinthu zimene zingamudetse munthu.
2. Zinthu zimene tingagwiritse ntchito podziyeretsa(madzi ndi dothi).
3. Malo amene tingayeretse pofuna kuchotsa zoipazo(malo opempherera , pathupi ndi zobvala).

اهتمام الإسلام بالطهارة والنظافة

● KUFUNITSITSA KWA CHISILAMU PA (KUDZIYERETSA) NDI UKHONDO

Pali maumboni ambiri omwe akutsimikizira kuti Chisilamu chikukakamiza munthu kukhala wodziyeretsa ndi waukhondo. Ena mwamaumboni amenewa ndi awa:

1. Kufunika kwa kudziyeretsa kuti mapemphero ake alandiridwe. Kudziyeretsaku kumakhala kusambitsa ziwalo zapathupi kuphatikizapo kuyeretsa zovala ndi malo - opempherera.

Komanso Chisilamu chinakupanga kusunga kwa UDHU (kudziyeretsa kwakung'ono)kukhala chizindikiro cha chikhulupiriro mwa Mulungu (Imaan). Pali Hadith imene Mtumiki(SAW) akunena kuti:

(استقروا في مصروفكم الصلاة ولا يحافظ على الموضوع إلا مفرضاً)

"Khalani anthu olungama, mukakhala olungama ntchito zanu sizidzawerengedwa ndipo djiwani kuti zabwino mu ntchito zanu ndi mapemphero. Komanso palibe amene amasunga UDHU pokha pokha yemive ali ndi chikhulupiriro ".

2. Chisilamu sicingokakamiza anthu kuti adziyeretsa pathupi pawo pokha komanso chikunenetsa poyer ake ndikofunika kwambiri kuti munthu adziyeretsa mkati mwa mtima wake popanga zinthu, kufuna kusangalatsa Mulungu yekha basi, ndikumabwerera msanga kwa Mulungu ngati munthu apanga zoipa (kulapa). Mulungu akunena m'bukhu lake lolemekezeka (Quran) kuti:

(إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْعَوَابِينَ وَيُحِبُّ الظَّاهِرِينَ)

"Ndithu Mulungu amakonda anthu olapa (kwa Chauta muzolakwa zavo) ndiponso amakonda odziyeretsa " - SURAH 2:222.

3. Monga m'mene ndanenera kale kuti Chisilamu chikukakamiza munthu kukhala waukhondo koteru chinaika kusamba tsiku lachisanu kukhala lamulo lokakamizika pamene munthuyo akufuna kupita kukapemphera. Monganso m'mene chakakamizira kusamba munthu akazilotera kapena akakhala ndi mkazi malo amodzi, nthawi yoti munthu wangolowa kumene m'Chisilamu, pamene mkazi amaliza kumwezi ndi nthawi yoti mkazi wangomaliza kumene matenda akubadwitsa .

4. Popitiriza ndi malamulo ake aukhondo chinakhazikitsa lamulo lakugwiritsa ntchito mswachi [kutsuka m'mano]. Lamuloli

linayikidwa motsimikiza kuti Msilamu azigwiritsa ntchito mswachi nthawi ili yonse maka maka popanga UDHU, nthawi imene akufuna kupemphera ndi pamene akudzuka kuchokera mtulo .

5. Chisilamu chikutiua ife kubvala bwino ndikuti zobvala zathu zizikhala zaikhondo. Chikutuzano ife kuti tizidzikongoletsa popita ku mziki. Mtumiki Muhammad (SAW) akunena kuti:

"إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْجَمَالَ"

"Ndithu Mulungu ndi wokongola ndiponso amakonda kukongola".

Mulungu anenanso polamula Mtumiki wathu Muhammad (SAW) kuti zobvala zake azidziyeretsa.

"Ndiponso zobvala zako uziyeretse"

{ وَتَيَابَكَ فَطَهَرْ }

6. Ndicholinga chokongoletsa mawonekedwe ndikuyeretsa pathupi, ndicholinga chosiyanitsa pakati pa Msilamu ndi anthu a chikunja, Mtumiki (SAW) akunena kuti:

(قطرة خس: الختان ، والاستحلاد ، وقص الشارب ، وتقليم الأظفار ، وتفف الإبط)

"Zinthu zachilengedwe ziripo zisanu: mdulidwe, kumeta tsitsi lapachinena, kupungula masharubu, kudula zikhadabo ndi kuchotsa tsitsi la m'khwapa".

7. Chisilamu chikulamulanso Msilamu kuti azisamalira malo ake amene akukhala. Mtumiki Muhammad (SAW) akunena kuti:

(إِنَّ اللَّهَ طَيِّبٌ بِحُبِّ الْطَّيِّبِ ، نَظِيفٌ بِحُبِّ النَّظِيفِ ، كَرِيمٌ بِحُبِّ الْكَرِيمِ ، جَوَادٌ بِحُبِّ الْجَوَادِ ؛ فَنَظِفُوكُمْ وَلَا تَشْبُهُوا بِالْيَهُودِ)

" Ndithu Mulungu ndi wabwino ndipo amakonda zabwino, ndiwaikhondo ndipo amakonda ukhondo, ndiwolemekezeka ndipo amakonda ulemerero , ndiwopereka ndipo amakonda kuwlowa manja.honcho yeretsani malo anu okhalamo ndipo musamatengere zomwe amachita Ayuda ". Izi ndizina zomwe zikuwonetsa kuti Chisilamu chikuyitanira ukhondo kuti Msilamu azikhala ndi Twahara (ukhondo) nthawi zonse.

أحكام المياه وما تكون به الطهارة ⇒

Malamulo a madzi ndi mtundu wa madzi umene amagwiritsira ntchito pakudziyeretsa (Twahara). Munthu Msilamu amadziyeretsa pogwiritsa ntchito zinthu ziwiri :

Madzi kapena dothi limene timagwiritsa ntchito madziwo akasowa. Pogwiritsa ntchito zinthu zimenezi m'njira yake yomwe Chisilamu chinayika zimatha kuchotsa zoipa zomwe zimamupangitsa munthu kukhala odetsedwa. Kwa munthu amene sanadziyeretse ku ubve waung'ono ndi waukulu koma ali wakuti angathe kugwiritsa ntchito zinthu ziwirizi, mapemphero ake (Swalat) Salandiridwa kwa Mulungu. Chifukwa Mtumiki Muhammad (SAW) ananena kuti:

(لَا يَقْبِلُ اللَّهُ مَصْلَةُ بَغْرِ طَهْرٍ)

"Mulungu salandira mapemphero (a munthu) wosadziyeretsa". Chofunikanso kwambiri ndikudziwa mtundu wa madzi tisanayambe kugwiritsa ntchito pochotsa ubve waung'ono ndi waukulu. Madzi ali m'magulu atatu:

1. Madzi woyer a m'chilengedwe chake, ndipo angagwirtsidwe ntchito poyeretsa chinthu chiri chonse. Madzi a mtundu umenewu ndiwomwe amatuluka kuchokera pansi monga kasupe, ndi wakugwa kuchokera kumwamba monga madzi a mvula.

Mulungu akunena kuti: { وَنَذِلَ عَلَيْكُمْ مِنَ السَّمَاءِ مَا عَلِمْتُمْ بِهِ }

"Ndipo amakugwetserani kuchokera kumwamba (mitambo) madzi kuti akuyeretseni ndi madziwo". Zitsanzo zina zamadzi ngati amenewa: madzi amumtsinje ndi matalala.

Madzi a mtundu umenewu tingathe kugwiritsa ntchito podziyeretsa ngakhale atakhala nyengo yayitali, ngakhalenso ataphatikizana ndi chinthu china chiri chonse choyer (chosadetsedwa). Mwachitsanzo madzi a mumtsinje, m'chitsime ndi m'nyanja.

Mtumiki Muhammad (SAW) akunena kuti:

"Madzi a m'nyanja ndi a ukhondo, ndiponso zofa zokha mmenemo ndi zololedwa kudyedwa". (هو الطهور مأثر الحل ميتة)

Mtumiki Muhammad (SAW) analongosola mwatsatane-tsatane malamulo amadzi m'mahadith ambiri ena mwa iwo ndi awa:

Mtumiki (SAW) akunena kuti: (إن الماء الظاهر لا ينجزه شئ)

"Ndithu madzi oyera m'chilengedwe chake palibe chirichonse chimene chingadetse madzio.

Akunenanso kuti: (إذا كان الماء قلتين لم يحمل الخبرت)

"Ngati madzi ali okwana magaloni asanu ndi atatu (08) kapena kupidirira apo ndiye kuti madzi ambiri chonchiwa sadetsedwa ndi chinhu china chiri chonse".

Akunenanso kuti:

"Sayenera aliyense wa inu (anthu) kukodzera m'madzi odekha (mzithaphwi/zitsime) kenaka nkumasambanso momwemo".

(لا يبولن احدكم في الماء الدائم الذي لا يجري ثم يغسل فيه)

2. Madzi oyera m'chilengedwe chake koma sangagwiritsidwe ntchito poyeretsa chinhu china chiri chonse. Madzi amenewa, ndiwo yera m'chilengedwe chake, koma kuti sitingagwiritse ntchito poyeretsa chiri chonse ngati m'mene tingayeretsere pogwiritsa ntchito madzi a mtundu oyamba uja.

Madzi a mtundu umenewu ndiwo amene atembenuka kakomedwe kake, mtundu wake kapena fungo lake ndi chinhu china chake choyer. Chifukwa chakupezeka chinhu chosintha maonekedwe a madziwo ndipo madzi ndikusinthadi mtundu wake koti dzina loti madzi ndikuchoka, ndiye kuti madzi a mtundu umenewu tikuloledwa kugwiritsa ntchito pakudya ndi zina zotero koma osagwiritsa ntchito podziyeretsa monga sobo, Fanta .. kapena madzi oti sopo wagweramo ndipo mtundu wa madzi watembenuka.

3. Madzi oyipa: Amenewa ndi madzi oti agweramo zinthu zoyipa monga:chimbudzi, mkodzo ndi zina zotero. Madzi woterowa ndiwoletsedwa kuwagwiritsa ntchito mu njira ina ili yonse, ngati sitingathe kupatula zoipazo. Mtumiki (SAW) akunena kuti:

"Madzi ali wonse ndiwo yera pokha-pokha atembenuka fungo lake, kakomedwe kake kapenanso mtundu wake ndi chinhu choipa choti chiyipitsa madziwo". Koma kuyera kwa madziku sikuchoka ndi chikaiko ayi, chifukwa madziwo ndi woyer a m'chikhaliidwe chake. Ndiye ngati pali chikaiko pangani zimene mwatsimikiza mumtima mwanu. Koma ngati mukaika pakati pakuyera ndi kuipa kwa madziwo, gwiritsani ntchito madziwo. Tsono ngati pali ziwiya ziwiya, mwina muli madzi abwino ndipo mwina muli madzi oipa koma simukutha kusianitsa pakati pa madzi abwino ndiwoipawo ndiye kuti mukuloledwa kugwiritsa ntchito ena ali wonse amene akupezeka mziwiya ziwiya.

⇒ ما يوجب الغسل شرعا

● ZINTHU ZIMENE ZIMAMUKAKAMIZA MUNTHU KUSAMBA MWA LAMULO

Munthu Msilamu akukakamizidwa kusamba pa zinthu izi:

1. Kutuluka umuna mwamphamu kutulo kapena ali maso.
2. Kukumana mamuna ndi mkazi ndikugundana ziwalo zawo zabisika ngakhale umuna kapena ukazi usatuluke.
3. Munthu wachikunja akangolowa kumene m'Chisilamu.
4. Pamene mkazi amaliza kumwezi, ndipamene amaliza matenda obereka.
5. Munthu akafa ayenera kusambitsidwa kupatula munthu woti wafera ku nkhondo ya Chisilamu (JIHAD).

⇒ صفة الغسل

Zimafunika posamba kutsimikiza mu mtima (NIYAT) ndikutchula Mulungu pakunena kuti:

"Bismi Allah Arrahamani Arahim". Koma ngati ayiwala kunena mau amenewa palibe tchimo. Akukakamizidwano kuti posambapo azidzithira madzi pali ponse mpaka madzi akwanire pathupi pa munthuyo ndikutinso azichapa ziwalo zake zonse.

Mulungu akunena kuti: ﴿وَإِنْ كُنْتُمْ جِنْبًا فَاطْهُرُوا﴾

"Ngati muli wodetsedwa (JANABA) dzeyeretseni (pa kusamba thupi lonse)

Komanso ndi kwabwino kwa munthu amene akufuna kusamba, kuyamba kusamba m'manja mwake katatu kenako ndikuchapa kumaliseche kwake, komaliza kwake azipanga UDHU umene amapanga akafuna kupemphera, basi ndikuzithira madzi thupi lonse.

KUMWEZI NDI MATENDA OBEREKA (AKAZI)

1. HAIDHI (KUMWEZI) الحِضْنُ

Amenewa ndi magazi amene amatuluka kuchokera m'chiberekelo, mkazi akatha msinkhu. Ndiye zimakhala zikupitilira mpaka nyengo yodziwika. Mkazi amene ali kumwezi akuletsedwa kupanga zinthu izi:

Kukhala malo amodzi ndi mwamuna; kupemphera ngati iye ali panyengo imeneyi (yakumwezi); kumanga (kufunga); kuzungulira kaba; kukhala mu mzikitu ndi kuwerenga Quran.

Mtumiki Muhammad (SAW) akunena kuti:

(لَا يَقْرَأُ الْجِنْبُ وَلَا الْحَائِضُ شَيْئاً مِّنَ الْقُرْآنِ)

"Munthu amene ali ndi janaba ndi amene ali kumwezi asawerenge chiri chonse chochokera muQuran".

Mkazi ngati analiza matenda ake amwezi ndi mwezi akukakamizidwa kusambakudziyeretsa kumatendawa akamaliza.

2. NIFASI (MATENDA A WUBEREKI) النَّفَسُ

Ngati magazi atuluka patangotsala tsiku limodzi kapena awiri kuti mkazi abereke ndiye kuti magazi amenewo ndi magazi anifasi (matenda a ubeleki). Koma ngati atuluka masiku otalikirana ndi

tsiku lobeleka ndiye simagazi aubeleki. Matenda a wubereki (nifasi) amatha pakadutsa mwezi ndi masiku khumi (40 days) koma ena amatha kuchila magazi ndikuyima mwezi ndi masiku khumi aja asanathe. Tsono ngati angapitire masiku amenewa magazi akutulukabe ndiye kuti magazi amenewa sianifasi (matenda aubeleki) koma magaziwo ndiwowonongeka kapenanso nkuthuka kukhala magazi akumwezi. Akatha masiku aja tanena kale (mwezi ndi masiku khumi) ndiye kuti mkazi akuloledwa kukhala pamodzi ndi mamuna wake, kupemphera ndi kumanga (kufunga) komanso ngati mkazi angazione kuti ali bwino pasanathe nthawi imene tatchula ija akuloledwa kuchita zonse zimene Mulungu walamula monga: kupemphera ndi kusala .

Koma Masheikh ena akuti sikulibwino kuteru pokha pokha mwezi ndi masiku khumi athe.

Chonchotu malamulo a matenda a ubeleki (nifasi) ndi matenda akumwezi ndi amodzi palibe kusiyana kweni kweni. Zonse zimene mkazi waletsedwa kuchita pa nthawi yoti ali kumwezi, wamatenda a ubereki akuletsedwanso kuteru.

Tsono ngati mkazi kufunga kwamudutsa mu mwezi wa Ramadhaan chifukwa chakuti anali kumwezi kapena wangobeleka kumene, ndiye kuti ayenera kudzabweza masiku amene amudutsawo iye akudwala koma mapemphero sakuloledwa kubweza ngati mapempherowo (Swalat) amudutsa pa nyengo imeneyi. Ndiye kuti basi yadutsa kwatha, ndipo iye sali munthu wokakamizidwa kubweza mapempherowo.

ZINA MWA ZOSIYANA MU TWAHARAH (UKHONDO) NDI SWALAT

⇒ من المخالفات في الطهارة والصلة

Chitamando chonse ndicha Allah, madalitso ndi mtendere zikhale Mtumiki wa Allah, pa abale ake ndi ma Sahabah ake onse. Pambuyo pa mau amenewa ndikuti: M'bale wanga wokondeka

Ierolino tikaona mapemphero a anthu ambiri kudzera mu njira ya malamulo a Chisilamu tiona zodabwitsa zomwe azipeka, ndi zosiyana zambiri.

Zimene azilowa m'malo zomwe zasanduka pakati pao ngati sunnah sotengedwa kuchokera kwa Mneneri (SAW) akungolandirana pakatipao mibadwo ndi mibadwo, ndipo zotsatira zake mu zimenezi asiya sunnah zambiri ndipo aziyika (sunnah'zo) mgulu la zinthu za bidah, koma zonsezo nchifukwa cha kusazichitachita sunnah'zo pakati pao. Ndipo umboni wao pa zimenezo ndi oti anthu ambiri akuzichita zimenezo, ndipo mosakaikira konse mau akulankhulao sali umboni wa lamulo la chisilamu wodalilidwa pokhazikitsa malamulo a chisilamu; choncho sunnah ili ngati chombo cha Nooh (Nowa), amene akwere apulumuka, ndipo amene atsatire amira; ndipo mu uthenga uwu wachanguwu tiulula zosiyana zina zomwe zafala mu Twaharah ndi swalat kuti tizipewe ndikuwachenjezano anthu kuti azipewe. Ndipo Allah ndiye Muongoli ku njira yolungama.

Choyamba: Zosiyana mu Twaharah (ukhondo)

1. Kukweza mau ponena Niyah nthawi yochita wudhu: Ibnulqayyim (R.A.) adati: "Mneneri (SAW) sadali kunena poyamba pa wudhu mau oti: نوبت رفع الحدث ngakhalenso mau oti: نوبت اسباحة الصلاة sanachite Iye mpang'onong'ono pomwe ngakhalenso aliyense mwa ma Sahabah ake, ngakhalenso chilembo chimodzi sichinadze polongosola nkhani imeneyo, munjira yodalilika ngakhalenso mu njira yofooka (yosalalilika).

2. Kupemphera duwa nthawi yosambitsa ziwalo za wudhu: monga m'mene amanenera ena mwaiwo pa nthawi yosambitsa dzanja lawo la manja: (mau oti):- اللهم أعني كابي بمعنى

ndipo nthawi yosambitsa nkhope yao amati:- "اللهم بضم وجهي" Ibnulqayyim (R.A.) anati: "Sichinasungidwe chili chonse kuchokera kwa Mtumiki (SAW) kuti Iye ankalankhula chilichonse pa wudhu wake kupatula BISMILLAHIR-RAHAMAANIR-RAHEEM basi, ndipo Hadith iliyonse yomwe ikunenedwa pa zonenz za wudhu m'njabodza m'njongopekedwa, Mtumiki wa Allah

(SAW) sadanene chilichonse mu zimenezo ngakhalenso omutsatira ake sadawaphunzitse, ndipo sizinatsimikizike kuchokera kwa Iye (SAW) kupatula BISMILLAHIR-RAHAMAANIR-RAHEEM poyambirira pa Wudhu wake, ndipo mau oti:-

أشهد أن لا إله إلا الله وحده لا شريك له

"kumapeto kwa wudhu zimenezi nzotsimikizika ndithu".

3. Kuononga madzi a wudhu: Mu Bukhari muli Hadith yoti Mtumiki (SAW) ankasamba madzi wokwana "SWAA" nkuonjezeranso madzi wokwana "MUD-DU" zisanu, ndiponso ankachita wudhu ndi madzi wokwana "MUD-DU" imodzi. "Mud'du ndi mlingo wokwana kutapa kanayi ndi zikhato ziwiri".

Imaam Bukhari anati: "Akuluakulu a maphunziro a chisilamu ananyasidwa nako kuononga madzi pochita wudhu, ndi kuzibzyola malile zochita za Mneneri (SAW)" ndipo Mneneri (SAW) adanena nkhani imene ikuthandiza kuletsa (anati): Ndithu mu Ummah uwu mudzakhala anthu omwe azizabzyola malire pochita Twaharah ndi duwa". (Ahmad ndi Abu Daud) Ndipo kubzyola malire pochita Twaharah ndiko kuonjezera pa katatu ndi kuononga madzi.

4. Kuchuluka manong'onong'o a satana; Wolemekezekha Shaikh Ibni jibreel anati: "Nthawi zambiri satana amatumiza manong' onong'o kwa anthu ena oti wudhu waonongeka ndi mphepo kapena mkodzo, koma pamene siziri zenizeni, choncho nkofunika kwa amene wayesedwa ndi chilichonse kuchokera m'manong'onong'o a satanaao aikire mtima pa chitsimikizo choti Twaharah ndili nayo, ndipo asatembenukire ku maganizo opanda pakeo, choncho iye ndi chitsimikizocho adzakhala mu mtendere ndipo manong' onong'owo adzamchoka mwachangu. Koma ngati angatangwanike nazozimenezo ndiye kuti madandaulo ake adzapitilira ndiponso manong'onong'o a satanaao adzachuluka, ndiye adzadzipatsa ntchito yobwerezabwerezwa wudhu, ndipo jama idzam'dutsa mu nthawi yoyamba mpaka adzatopa nao mapemphero ndiwaona kuvuta, ndipo zoterozo nzomwe satana mjerekezi amazilakalaka".

5. Kusakwaniritsa wudhu: Hadith inachokera kwa Khalid mwana wa Midan, yochokera kwa ena mwa akazi a Mneneri (SAW) (iwo anati): Mtumiki wa Allah (SAW) anamuona munthu akupemphera swalat pamwamba pa phazi lake pakuonekera mkhute wa saizi ya Dirham (ndalamu ya chitsulo) pomwe sipanafikepo madzi, choncho Mtumiki wa Allah (SAW) anamulamula munthuyo kuti abwerezenso kuchita wudhu wina" Ahmad ndi Abu Daud. Ndipo anthu ambiri amachitira ulesi mu zinthu zimenezozo, pomwe iwo ndi ulesi umeneu akuwalekelera mapemphero ao kuti aonongeke monga monwe zalongosoledwa zimenezo mu Hadith.

6. Kutembenukira ku Qiblah pokodza ndi pochita chimbudzi: Hadith inachokera kwa Abi Ayub Al-Ansaari iye anati: Mtumiki wa Allah (SAW) ananena kuti: "Aliyense wa inu ngati wapita ku chimbudzi asatembenukire ku Qiblah ndiponso asaionetse Qiblahyo msana wake, koma tembenukirani ku m'mawa kapena mutembenukire ku madzulo" *Bukhari ndi Muslim*.

7. Kusadziyeretsa ku mkodzo ndi kusawapewa madontho ake, ndi kuchitira ulesi pakudzisamala ku mkodzoo: Mu Hadith muli mau ot: Mtumiki (SAW) anawadutsa ena mwa manda amumzinda wa Madinah ndipo anamva mau a anthu awiri omwe ankalangidwa m'manda mwao, choncho Mtumiki (SAW) anati: "Inde, m'modzi wa awirio sankadzitalikitsa ku mkodzo wake, pomwe winayo ankayenda ndi ukazitape" *Bukhari ndi Muslim*.

8. Kulowetsa dzanja mu chikho chomwe akuchitira wudhu asanawatsuke manja akeo kokwana katatu: Mu Hadith muli mau ot: "Mmodzi wa inu ngati wadzuka mtulo take asalowetse dzanja lake mu chikho mpaka atalitsuka kaye katatu, ndipo ndithu m'modzi wa inu sakudziwa kumene dzanja lakelo linagona" *Bukhari ndi Muslim*. Ndipo ma ulama analimasulira lamulori iwo anati: Ndipo ngati wadziwa kumene dzanja lake linagona ndiye kutizikulamulidwa kwa iye kuti atsuke manja akeo kokwana katatu asanawalowetse mchikkomo.

9. Kupaka madzi mkhosi pochita wudhu: Ndipo Hadith imene yadza pa nkhanzi yopaka madzi mkhosi Imaam Nawawi adanena za Hadith imeneyo kuti: "Hadith yoikidwa ndi anthu si yochokera m'mau a Mneneri (SAW)". Ndipo naye Ibnulqayyim anati: Pa

nkhanzi yopaka madzi mkhosi palibe Hadith iliyonse imene inatsimikiza kuchokera kwa Mneneri mpang' onong' ono pomwe.

10. Kukhulupirira kwa anthu ena koti ayenera kutsuka ku maliseche asanachite wudhu ulionse ngakhale kuti sanatulutse kanthu: Ndipo kumeneku ndiko kulakwa komwe kwafala, pomwe Sunnah ikusiyana ndi zimenezo.

11. Ndithu anthu ena timawapeza tulo koteru kuti Swalat ikaima makamaka swalat ya Fajri ndi Juma amaimilira ndikupemphera limodzi ndi asilamu asanachite wudhu: Ndithu mosapeneka konse tulo timaononga wudhu, Hadith inachokera kwa Saf-waan mwana wa As-saal (RA) anati: "Mtumiki wa Allah (SAW) anatilamula ngati tiri a paulendo kuti tisavule nsapato zathu (zotchedwa KHUF) masiku atatu ndi usiku omwe pokhapokha ngati tapezedwa ndi janaba, koma (tiyenera kuchita wudhu) ngati titachita chimbudzi, kukodza ndi kugona tulo" *Nasai ndi Tirmidhi*.

12. Ndithu azibambo ena akagonana ndi akazi ao sasamba ndiponso sawalamula akazi ao kuti asambe pokhapokha ngati statulutsa umuna: Ndipo izi ndi zinthu zomwe zimachititsa kufala mavuto ndiponso anthu ambiri alakwitsa mu zimenezo, koma zenizeni nzakuti nkofunikira zedi kwa iye kusamba chifukwa cha kungogonana kokha basi. Chifukwa cha mau a Mtumiki (SAW) ot: "Ngati atakhala pakati pa ziwalo zinayi za mka ziyo kenako ndikumulimbikira ndiye kuti nkofunikira kusamba" *Bukhari ndi Muslim*. Ndipo Imaam Muslim anaonjezera mau ot: Ngakhale kuti umuna sunatuluke".

13. Kukhulupirira kwa anthu ena kuti Wudhu sukwana pokhapokha ngati utachitika katatu katatu: Kutanthauza kuti kusambitsa chiwalo chilichonse katatu. Ndithu idatsimikizika Hadith yochokera kwa Mneneri (SAW) kuti iye anachita wudhu kamodzikamodzi komanso kawirikawiri monga m'mene ziriri *Sahih Al-bukhari*.

14. Kuonjezera pa chiwerengero cha kusambitsa ziwalo za wudhu kapena gao lina la ziwalozo koposa katatu: Ndipo zimenezi mosakaika konse ndi bidah (zopeka), ndipo ku Hadith ya Imaam Muslim kuli mau ot: "Amene agwire ntchito imene ilibe lamulo

lathu ndiye kuti ntchito imeneyo idzabwezedwa kwa mwini wake(siidzalandiridwa).

*NDIPO ZOSIYANA ZINA ZOMWE ZIKUKHUZANA NDI AZIMAYI MU TWAHARAH:

15. Ndipo azimayi ena sapemphera swalat imene iwo ayeretsedwa (kumatenda akumwezi) mu nthawiyo koma amapemphera swalat ya mtsogolo: Shaikh Ibn Uthaimin Allah amusunge anati: Tsopano mzimayi ngati atayeretsedwa (kumatenda akumwezi) ndipo nthawi (ya swalat) nkukhala ilipobe saizi ya raka imodzi kapena kuposa apo ndithu mzimayi ameneyo ayenera kuswali nthawi imene iye wayeretsedwa mu nthawiyo, chifukwa cha mau a Mtumiki (SAW) oti: "Amene waipeza raka imodzi ya Asri dzuwa lisanalowe ndiye kuti waipeza Asri" *Bukhari ndi Muslim*.

16. Nthawi zina matenda akumwezi amadza kwa mzimayi pambuyo pokwana nthawi ya swalat kwa kanthawi, choncho pa nthawi imene amayeretsedwa swalat imeneyo sabweza yomwe inali yokakamizidwa kwa iye chilengedwecho chisanadze, Shaikh Ibnu Uthaimin anati: Matenda akumwezi akadza pambuyo pokwana nthawi ya swalat mwachitsanzo ngati atadwala matendao pambuyo popendeka dzuwa kwa theka la ola, ndiye kuti mzimaiyo pambuyo poyeretsedwa ku matendao abweze swalat imeneyo yomwe nthawi yake inakwana iye ali woyeretsedwa; chifukwa cha mau a Allah Wapamwambamwamba oti: "Ndithu swalat kwa anthu okhulupirira ili yolamulidwa mu nthawi yake", 4:103.

17. Zomwe amachita azimayi ambiri pochedwetsa kusamba janaba kapena matenda akumwezi ngati atayeretsedwa usiku mpaka kutuluka dzuwa kenako nkuyamba kusamba nkudzabweza swalat: Zimenezi ndi Haram kudzera mu mgwirizano wa ma ulama (mashaikh akuluakulu). Ndipo zofunikira kwa mzimaiyo nkuchita chang' kusamba komanso kupemphera swalat dzuwa lisanatuluke pakuti kudzera mu mgwirizano wa ma ulama sikuloledwa kuitulutsa swalat mu nthawi yake mwa dala. Ndipo ngati mamuna atadziwa nakhala chetee osazidzudzula zimenezo ndiye kuti mamunayo akuthandizana ndi mkazi wakeyo m'machimo ngati mkaziyo ali wozindikira kuti zimenezo ndi haram, koma ngati sali

wozindikira ndiye kuti machimo a kusazindikira ndi kuipitsa kwakeko adzakhala pa mamunayo.

18. Wudhu umene amachita azimayi éna pomwe mu zikhadabo mwao mutapakidwa utoto: Mosakaika konse ndithu utoto umeneu umatsekereza kwatunthu kufika madzi pa malo, zomwe zimachititsa kuti wudhu uwonongeke, ndipo chifukwa cha zimenezi nkofunikira kuchotsa zimenezo asanayambe kuchita wudhu.

19. Kuleka kuswali ndi kusala komwe amachita azimayi ena kwa nyengo yokwana masiku makumi anayi 40 pambuyo pa matenda omwe amadza pambuyo pobereka (NIFAS). Mpaka ngakhale atayeretsedwa nyengoyi isanakwane: ndipo kumeneku ndiko kumvetsa kolakwika, koma zenizeni pa nkhanii nzoti palibe vuto lililonse kwa mkaziyo ngati atasala, kupemphera swalat, kuchita mapemphero a Umrah kapena kukhala malo amodzi ndi mamuna wake ngati atayeretsedwa nyengoyo isanakwane.

Chachiwiri: Zosiyana mu Swalat

1. Kupemphera swalat atavalá nsalu zopyapyala zoonekera mkati kapena zimene zimafufunitsa maliseche kafenanso zomwe sizili zokwana: Imam Shafee akulankhula kuti: "Ndipo ngati wapemphera swalat atavala malaya woonekera mkati ndiye kuti swalatiyo kwa iye siinaloledwe". Ndipo Shaikh Abdullah Ibnu Jibreel akulankhula kuti: "Alipo anthu ambiri omwe amavala nsalu zokwana ndipo m'modzi wa iwo amavala buluku ndi malaya wolekezera pa chiwa ndi pa msana, choncho akachita ruku malaya amafupika ndiponso buluku limavuka, ktero kuti mbali ina ya msana ndi chiuno imatuluka zomwe ziri maliseche, ktero kuti munthu wapambuyo pake amamuona. Ndipo kutuluka mbali ina ya maliseche kumaononga swalat. Ndipo lamuloli likufalikiranso kwa mzimayi, ndithu azimayi ena amatheka kulowa mu swalat pomwe tsitsi lao kapena mbali ina ya tsitsi kapena ntchafu yao kafenanso mwendo wao uli wovundukulidwa, ndipo pa nthawi imeneyo mzimaiyo ayenera kupempheranso swalatiyo kachiwiri mu nthawi yomweyo kapena pambuyo pa nthawiyo. Zimenezi zanenedwa ndi anthu ambiri mwa eni kuzindikira.

2. Kuvundukula mapewa awiri pa swalat: Ndipo zimenezi ndi mbali imodzi ya kulakwa komwe kuli kofunikira kukupewa, chifukwa cha mau a Mtumiki (SAW) oti: "M'modzi wa inu asapemphere swalat mu nsalu imodzi pomwe m'mapewa mwake mulibe nsalu iliyonse". Bukhari ndi Muslim. Ndipo kuchokera pa Hadith imeneyi tikuzindikira kulakwa kwa opemphera ena pa nthawi imene amapemphera swalat - makamaka pa nyengo yotentha ndi malaya a ngoleka.

3. Kupempherera swalat nsalu yokhala ndi chithunzi: Hadith inachokerra kwa Anas (R.A.) iye anati: Panali katani la Mama Aisha lomwe anamutchingira nalo Mneneri (SAW) mbali ina ya nyumba yake, choncho Mneneri (SAW) anamuaza Mama Aisha (R.A.) kuti: "Ndichotsereni zimenezi, ndithu zithunzi zakezo zikungowonekera kwa ine pa swalat yanga", Bukhari, ndipo anagawa makomo pa Hadith imeneyi ndi mau ake oti: Khomo loti: Ngati atapemphera swalat mu nsalu yokhala ndi mtanda kapena zithunzi kodi swalat yake iwongegeka?

4. Kupemphera swalat atapanikizidwa ndi mkodzo kapena chimbudzi: Chifukwa cha mau a Mtumiki (SAW) oti: "Palibe kupemphera swalat ngati chakudya chitayikidwa ngakhalenso pamene akupanikizidwa ndi nyasi ziwiri (mkodzo ndi chimbudzi). Muslim

5. Kukweza mau ponena Niyah: Monga kulankhula kuti: Ndatsimikiza kupemphera swalat yakuti yakuti. Ndipo zimenezi zili mgulu la zinthu zopeka zonyasa (bidah). Ibnul qayyim anati.....: "Mtumiki (SAW) sadatchulepo Niyah mpang'onong'ono pomwe, ndipo motembenukira ku Qiblah ma raka anayi 4 palibe aliyense amene anatenga zimenezo ngakhale liwu limodzi lokha kuchokera kwa Mtumiki (SAW) mpang'onong'ono pomwe mwa njira yovomerezeka ngakhalenso yosavomerezeka, yodalilika ngakhalenso yosalalilika, ndipo ma ulama ambiri anaperekwa fatwa yoti sikuli kololedwa kukweza mau ponena niyah.

6. Kusagwedeza lilime pochita TAKBEER, powerenga QURAN ndi zonena zina zamu swalat, ndi kungokhutira kuzinena mu mtima basi: Ndipo zimenezi ndi zina mwa zolakwika zomwe zafala, Imam Nawawi anati: "Tsopano amene sali Imam zomwe ziri Sunnah ndi

kusakweza mau pochita Takbeer, wotsogoleredwa kapena wopemphera pa yekha nchimodzimodzi. Ndipo kusakweza mau komwe kuli kochepa nkoti adzidzimvetsetsa iye mwini ngati ali wabwino makutu, komanso ngati palibe chomusokoneza monga phokoso ndi zina zotero. Ndipo zimenezi zifalikire powerenga Quran, pochita Takbeer, pochita Tasbeeh pa ruku ndi pena paliponse".

7. Kuleka kupemphera duwa yotsegulira swalat ndi yodzitetezera kwa satana isanawerengedwe Surat Al-fatihah pomwe zinthu ziwirizo ziri mgulu la zinthu za Sunnah za swalat.

8. Mau a opemphera ena pa duwa yotsegulira swalat oti:
وَلَا يَعْبُدُ سَوْاكَ
koma zimene ziri zotsimikizika ndi mau a Mtumiki (SAW) onena kuti: سَبَّحَنَكَ اللَّهُمَّ وَعَمِدْكَ . Koma kupatula zimenezi ndikuonjezera zimene sizinadze.

9. Kutukula maso kuyang'ana kumwana kapena kuyang'ana pa malo womwe sali wochitira sajdah ndizomwe zimachitsa kuiwala ndi nkhani ya mu mtima: Ndithu linadza lamulo lotsitsa maso ndikuyang'ana pa malo wochitira Sajdah kupatula pa nthawi yokhala chifukwa chofuna kupemphera AT-TAHIYYAAT, pamenepo maso adzakhala akulozera ku chala cha mkomba phala. Mtumiki akulankhula kuti: "Nchifukwa ninji anthu akutukula maso ao kuyang'ana kumwamba pa swalat yao? Ndipo mau a Mtumiki (SAW) adatsindika pa zimenezo mpaka adanena kuti: Ndithu asiya zimenezo kapena atsompholedwa maso ao". Bukhari ndi Muslim. Ndipo Mneneri (SAW) anafunsidwa zakutembenuka pa swalat ndiye anati: "Kumeneko ndi kutsomphola komwe satana amatsomphola mu swalat ya munthu" *Bukhari*

10. Kuchuluka matukutuku ndi masewera pa swalat: Monga kukwelanitsa zala, ndi kugwedeza mapazi mopitilira, ndi kulinganiza nduwira kapena nthambo yomwe imakulungidwa m'mutu pamwamba pa mpango, ndi kuyang'ana nthawi ndi kumanga nsalu, komanso kugwedeza mphuno ndi ndevu; ndipo Mneneri (SAW) adawaona anthu akuseweretsa manja ao pa swalat iye ndiye anati: "Nchifukwa ninji ine ndikukuonani inu mutatukula

Muslim.

swalat ya akavalo a druwa? Dekhani pa swalat

11. Mau a opemphera ena pambuyo pa mau a Imam oti: "عَلَيْكُمْ سَلَامٌ وَّاَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعٰالَمِينَ" (natsatiza mau oti) kuteroku ndiko kusiyana ndi sunnah.

12. Kusaongola msana poimilira ndi pokhala: Monga kukhala ngati wopindika msana wake kapena mopendekera mbali yakumanja, chimodzimodzinso kusaongola msana pochita ruku ndi sajdah.

Mtumiki (SAW) adanena kuti: "Allah Wolemekezeka sayang'ana swalat ya munthu amene saongola msana wake pakati pa ruku ndi sajdah yake" Tabarani. Ndipo ananenanso Mtumiki (SAW) kuti: "Kwaniritsani ruku ndi sajdah". *Bukhari ndi Muslim*.

13. Kusadekha pa ruku ndi poweramuka kuchokera pa ruku: Hadith inachokera kwa Zaid mwana wa Wahab iye anati: Huzaifa anamuona munthu amene sankakwaniritsa ruku ndi Sajdah. Iye anati: Sunapemphere, ndipo ukadamwalira ndiye kuti ukadamwalira usali mchilengedwe chimene Allah adamulenga nacho Muhammad (SAW)" *Bukhari*.

Ndipo naye Abu hurairah (R.A) adalandira Hadith yochokera kwa Mneneri (SAW) Iye (Mtumiki) adamuona munthu amene adalowa mu Mzikiti napemphera swalat, ndipo Mneneri (SAW) adalankhula kwa iye anati: "Bwerera ukapempherenso ndithu iwe sunapemphere" *Bukhari*.

14. Opemphera ena amaonjezera pa nthawi yoweramuka pa ruku mau oti: "رَبَّكَ الْحَمْدُ" pa mau ao oti: "لِلّٰهِ الْحَمْدُ" Ndipo kuonjezera kumeneku sikunatsimikizike kuchokera kwa Mtumiki wa Allah (SAW).

15. Kugwedeza chala pakati pa sajdah ziwiri: Ndipo zimene ziri zotsimikizika kuchokera kwa Iye (SAW) nzoti Iye (SAW) ankaloza ndi chala chake cha mkomba phala mkatikati mwa kukhala kwake chifukwa cha TAHIYATU ziwiri.

16. Kumdikilira Imam ngati ali pa Sajdah kuti mpaka adzuke, kapena ngati atakhala kuti mpaka similire, ndi kusalowa naye limodzi (mu swalat) pokhapokha ngati ataimilira kapena atachita ruku: Zenizeni nzakuti ulowe naye limodzi Imam mulimonse m'mene iye ali; ataimilira, kapena atachita ruku, kapena ali pa sajdah, kapenanso atakhala. Hadith inachokera kwa Muadh (R.A.) iye anati: Mtumiki wa Allah (SAW) ananena kuti: "m'modzi wa inu ngati atadza mu swalat ndipo Imam ali m'mene aliri ayenera kuchita zachimodzimodzi zimene akuchita Imam" Tirmidhi.

17. Kuimilira kwa munthu wochedwa kuti alipe zomwe zamudutsa pamene Imam asanaperekere salam kapena nthawi yoyamba Imam kuperekira salam: Pa nkhani imeneyi Shaikh Abdurrahman Ibnu Sadi (R.A.) akunena kuti: Zimenezo siziri zovomerezedwa kwa iyeyo ndipo nkofunikira kwa iyeyo kuti akhale kanthawi kufikira Imam atamatiliza salam yachiwiri, choncho ngati Waimilira pamene Imam asanamalize salam yake napanda kubwelera ndiye kuti swalat yakeyo idzatembenuka kukhala sunnah, ndipo ayenera kubweza"

18. Kufulumira ndi kuthamangira kuti akampeze Imam asanachite ruku yake: Ndipo kufulumira kumeneku nkoletsedwa, chifukwa cha mau a mtumiki (SAW) oti: Ngati swalat yaima musaidzere uku mukuthamanga, koma idzereni uku mukuyenda, ndipo muyenera kudekha, zimene mwazipeza pempherani, ndipo zimene zakudutsani zikwaniritseni". *Bukhari ndi Muslim*.

19. Kuudzera mzikitu utadya adiyo kapena anyezi: Ndipo zimenezo nzoletsedwa monga momwe ziriri mu Hadith ya Ibnu Umar (R.A.) yochokera kwa Mtumiki wa Allah (SAW) Iye anati: "Amene wadya zochokera mu mtengo uwu (wa adiyo) asauyandikire mzikitu wathu (Bukhari). Tsopano ngati fungo la adiyo kapena la anyezi litachoka kudzera mu njira yophika ndiye kuti palibe vuto kuidzera mizikitiyo.

20. Kuonjezera liwu loti" ﷺ "SAYYIDINA pa TAHIYAAT kapena pomupemphera madalitse Mtumiki wa Allah (SAW) pa swalat: AL-HAFIZ IBNU HAJAR (R.A.) akunena kuti:

"Kutsatira mau omwe anatengedwa kuchokera kwa Mtumiki (SAW) nzomwe ziri ndi mphamvu koposa, ndipo pasalankhulidwe mau oti: Mwina Iye anasiya zimenezo chifukwa cha kudzichepetsa kwake (SAW), pomwe omutsatira ake ali ofunikira kuti alankhule zimenezo nthawi iliyonse imene zitchulidwe, chifukwa ife tikuti: Zimenezozo zikanakhala kuti nzamphamvu ndiye kuti zikanadza kuchokera kwa ma Sahabah, kenakonso kuchokera kwa otsatira pambuyo pa ma Sahabah. Ndipo sitinaime pa chilichonse chochokera mu zokamba za aliyense wa ma Sahabah ngakhalenso wa otsatira pambuyo pa ma Sahabah kuti iye analankhula zimenezo pamodzi ndi kuchuluka mwa izo zomwe zinadzakuchokera kwa iwo".

21. Kupemphera sunnah pa nthawi yoima swalat (ya faradh): Hadith inachokera kwa Abi hurairah (R.A.) anati: Mtumiki wa Allah (SAW) adanena kuti: "Ngati swalat yaima palibenso kupemphera swalat ina pokhapokha ya faradh" Al-jama'ah, ndipo nayenso Imam Muslim anatulutsa yonena kuti: Mneneri (SAW) anamudutsa munthu wina akupemphera swalat pomwe swalat ya SUB-HI itaima choncho adamulankhula iye ndi mau omwe sitikudziwa kuti anali mau otani, ndipo pamene tinabalalikana tinamuzungulira iye nkunena kuti: Kodi wakuuza chiyani Mtumiki wa Allah (SAW)? Iye anati: Wandiuzza kuti: "Akuyandikira m'modzi wa inu kuti apemphere sub-hi ma raka anayi 4".

22. Kudutsa patsogolo pa munthu wopemphera swalat: Ndipo opemphera ena achitira ulesi lamulo limeneli, pomwe lamuloli mkatimwakemo muli chilango chowawa. Hadith inachokera kwa Abi-juhaim (R.A.) iye anati: Mtumiki wa Allah (SAW) adanena kuti: "Wodutsa patsogolo pa munthu wopemphera swalat akanakhala kuti akudziwa zovuta zomwe zimakhala pamene po akadaona kuti kuima makumi anayi kulibwino kwa iye kuposa kuti adutse patsogolo pa munthu wopemphera swalat" Abu Al-nadhar m'modzi wa olandira Hadith adanena kuti: Sindikudziwa kuti (Mtumiki SAW) adanena kuti masiku makumi anayi kapena miyezi makumi anayi kapenanso zaka makumi anayi? *Bukkari*.

23. Mau a anthu ena pa nthawi yoimika swalat (IQAMAH) onena kuti " ﴿إِنَّمَا يَنْهَا اللَّهُ وَرَبُّكُمْ﴾ " Ndipo Hadith yomwe inadza pa nkhani

imeneyi ndiyofooka yosadalilidwa, choncho kulibwino kuzisiya zimenezo.

24. Kusakubisa kuyesamula kwa munthu wopemphera swalat mkatikati mwa swalat yake: Mtumiki wa Allah (SAW) adanena kuti: "M'modzi wa inu ngati akuyesamula ali mu swalat ayenera kubisa (pakamwa pake) m'mene angathere, chifukwa satana amalowamo" Muslim. Ndipo kubisako nkuti akubweze kuyesamulako m'mene angathere, tsopano zimenezo zimachitika poika dzanja pakamwa monga momwe zinadzera m'ma hadith ena.

25. Kupemphera swalat pakati pa masitepe: chifukwa cha zomwe ziri m'menemo monga kudula maswafa (mizere), Hadith inachokera kwa Qur-rah (R.A) iye anati: "Tinkaletsedwa kuimika mizere pakati pa masitepe mu nthawi ya Mtumiki wa Allah (SAW) ndiponso tinkapirikitsidwamo zedi". Ibn majah.

26. Kukhala kwa anthu ena osakapemphera swalat ya JUMA chifukwa cha kutangwanika kwao ndi kuonerera mpira wa miyendo: Ndipo tikufuna kuti tiwakumbutse iwowa kuti amene wasiya pemphero la juma kokwana katatu mondondozana popanda chifukwa adzadindidwa pa mtima pake ndipo adzakhala m'modzi wa onyalanyaza komanso m'modzi wa achiphamaso monga momwe zinatsimikizika mu Hadith ya Sahihi.

Timpemphe Allah kuti atitsogolere ndikutiongola mapazi athu, ndipo Allah aperekere madalitso ndi mtendere kwa Muhammad, abale ake ndi ma sahaba ake onse.

A small black arrow pointing to the right, indicating a continuation or next step.

وجوب صلاة الجمعة وفضلها

KUFUNIKA KOPEMPHERA PA GULU NDI UBWINO WAKE

Kupemphera pa gulu ndikokakamizidwa muchipembedzo chathu cha Chisilamu kwa amuna, paulendo ndipamene salipaulendo.

Mulungu akumuuza Mtumiki wake (SAW) kuti:

(Ngati uli m'gulu la iwo ndipo wawaimikira swalat, gulu lina mwa iwo liyenera kuima pamodzi ndi Iwe [Muhammad]).

Mu Sharii Muntaha akunena kuti:

Ndithu limeneli ndi lamulo lokakamizidwa, chifukwa ngati Mtumiki Muhammad (SAW) amalamulidwa kuiimika Swalat pamodzi ndi anthu ake ali wamantha ndinkhondo, ndiye kulibwanji amene ali pamtendere.

Abu Hurairah analandira Hadith kuchokera kwa Mtumiki Muhammad (SAW) yonena kuti:

(اشقل الصلاة على المنافقين صلاة العشاء وصلاة الفجر، ولو يطعنون ما فيهما لأنو هما ولو حبوا ،)

" Swalat zimene zili zolemela (kubvuta) kivambiri kwa mamunafikuna (amthira kuwiri) ndi swalat ya Isha ndi Subhi (mapemphero akummawa ndi ausiku) ndipo anthu amenewa akanakhala kuti amadziwa zaubwino wa mapemphero awiriwa bwezi akubwera kudzapemphera nawo ngakhale chokwawa , ndipo ine ndinafuna kulamula kuti anthu aimike Swalat ndiye ndilamule m'modzi mwa iwo kuti awapempheretse ndiye ine ndi anthu ena oti atenga mitolo ya nkhuni tipite kwa anthu amene sabwera kudzapemphera kuti tikawatenthere nyumba zawo ndi moto " .

Mtumiki Muhammad (SAW) atamubwerera munthu wakhungu amene analibe munthu omulondolera njira kudzampempha kuti amulole adzipemphera ku nyumba. Koma iye poyankha ananena kuti: "Kodi umamva kuitana?" Ndipo iye anayankha kuti inde ndimamva. Basi Mtumiki (SAW) anamuza kuti ayenera kumayankha kuitanako. Kupemphera pa Jamat (pagulu) kumatheka pakapezeka anthu awiri, otsogolera (Imaam) ndiwotsatira wake (Maamum), ndiye ngakhale otsatirayo ali wamkazi.

Mtumiki Muhammad (SAW) akuti:

"Kuyambira anthu awiri kupita mtsogolo, ndithu imeneyi ndi Jamat (gulu)" .

Tsono Jamat siitheka ngati opemphera onse ali osatha msinkhu m'mapemphero Afaradhi. Maumboni osonyeza kuti kupemphera pa Jamat (pagulu) ndikofunika ndipo ndikokakamizidwa kutero.

Mulungu akunena kuti: { ولرکعوا مع الرأكعن }

"Weramani (pamapemphero anu) pamodzi ndi anthu owerama".

فِي بَوْتِ أَنْنَ اللَّهُ لَنْ تَرْفَعْ وَيُذَكِّرْ فِيهَا إِسْمَهُ - {

" M'nyumba zimene Mulungu walamula kuti zimangidwe ndi kumatumandiramo dzina lake la Iye (pakupempheleramo)."

Mwana wa Masuud akunena kuti:

" من سره أن يلقي الله عدا مسالها فليحافظ على مؤلاء الصلوات حيث ينادى بهن ... "

"Munthu amene kukumusangalatsa kuwonana ndi Mulungu mawa ali Msilamu ayenera kusunga Swalat munthawi imene oyitana akuyitanila kumapempherowo".

Abu Hurairah (RA) akunena kuti:

Mtumiki akuti: "Swalat ya munthu pa Jamat (pagulu) malipilo ake amawonjezera kusiyana ndi Swalat imene munthu amapempherera kunyumba ndi kumsika ndi masitepe okwana makumi awiri ndi asanu, chifukwa iyeyo amapanga Udu ndipo Udu wakewo amapanga mwaubwino ndiye akatero amatuluka ndikumapita ku mzikitiko, ndipo kutuluka kwake kumakhala kwa cholinga choti akapemphera basi. Tsonotu akamayenda kupita ku mzikitiko akangonyamula phazi lake Mulungu amamuonjezera malipiro ake molingana ndi m'mene akuponyera mapazi ake poyenda. Ndipo amamuchotsera machimo ake, ndipo akayamba kupemphera Angelo amampempherera pamene iye ali pamapempherowo mpaka

atachoka kumufunira zabwino kwa Mulungu pamapemphero awo.

Angelowo amati:

Ambuye Mulungu mulandireni munthuyu zofuna zake, Ambuye Mulungu mkhululukireni zochimwa zake ndipo mpangileni chisoni, ndipo Angelowo amakhaia akupempha Mulungu kuchokera nthawi imene munthu akuyembekeza kuima kwa Swalat mumzikitimo kufikira nthawi imene iye aimilira kuchoka pamalo pamene wapemphererapo.

Mtumiki (SAW) akutinso:

(صلوة الجمعة أفضـل من صلاة الفرد بسبـع وعشـرين درـجة)

"Swalat yopempherera pa Jamat (gulu) ili yolemekezeka kusiyana ndi Swalat imene munthu amapemphera pa yekha ndi masitepe okwana makumi awiri ndi mphamphu zisanu ndi ziwiri, kapena makumi awiri ndi mphambu zisanu". Hadith anayilandira mwana wa Abbasi kuchokera kwa Mtumiki Muhammad (SAW).

Akunenanso kuti:

(من سمع النداء فلم يات فلا صلاة له إلا من عذر أو مرض)

"Munthu amene wamva kuitana kwa mu Adhinu ndiye osapita kumene aitanako ndiye kuti Swalat yake siliyololedwa pokhapokha ngati pali chifukwa cheni cheni chomuletsa kupita kumene akuitanako. Ndipo mu Hadith ina ananena kuti: Pokhapokha ngati pali chifukwa cheni cheni kapena matenda."

Mubukhu la Maghun muli mau onena kuti:

Munthu amene apemphera yekha Jamat ilipo ndiye kuti wachimwa, Mulungu akamulanga koma Swalat imene wapemphera yekhayo asabweze ayi. Ndipo bukhuli likutinso: "Munthu akukakamizidwa kupemphera pa Jamat mumzikiti ngati wamva kuitana". Awa

ndiye mau abwino amene akugwirizana ndi ma Hadith a Mtumiki Muhammad (SAW).

Tsono ngati matenda kapena pali zoletsa zeni zeni, munthu akuloledwa kusiya Swalat Jamah (Swalat ya pagulu) ndi Swala ya Ijuma (tsiku la Chisanu).

Mtumiki (SAW) akunena mu Hadith imene anayilandira mwana wa Abbas (RA) kuti:

" Munthu amene wamva kuyitana (ADHAAN) ndiye sanaletsedwe kupidako ndi chobvuta china chili chonse, Mulungu sangalandire mapemphero ake ". Ndipo otsatira a Mtumiki Muhammad anafunsa kuti kodi zoletsa zake ndi monga chiani ?

Ndipo iye anati: Mantha ndi matenda Manthawo amatha kukhala podziwopera mwini wake, kapena abale ake, kapena akuwopa kufupikira kwa imfa yam'bale wake kapenaakuropa mvula, kapena kuzizira kwambiri kapena mphepo yamkuntho, kapenanso mdima waukulu.

Tsono ngati tipemphera pagulu tiyenera kumafulumiza kukapempherera mu m'zere woyamba chifukwa Mtumiki Muhammad (SAW) amauza anthu ubwino wa mzere woyamba pa Swalat. Analii kunena kuti:

(إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يَصْلُونَ عَلَى الصَّفَّ الْأَوَّلِ)

" Ndithu Mulungu ndi Angelo ake amafunira zabivino (kwapangira ma Dua) anthu opemphera mzere woyamba".

حكم صلاة الجمعة

LAMULO LA SWALAT YA IJUMA

Zili zokakamizidwa kwa munthu Msilamu aliyense, mwamuna, wotha msinkhu mfulu kupemphera Swalat ya Ijuma ngati palibe chifukwa china chirii chonse choletsa kupempherako.

Maumboni okhazikitsa Swalat ya Ijuma ali mu bukhu lopatulika (Quran), ndi maHadith a Mtumiki Muhammad (SAW) komanso anthu ophunzira anagwirizana kuti anthu azisonkhana malo amodzi tsiku la Chisanu ndikupemphera Swalat ya Ijuma.

Tsono maumboni ochokera m'Quran, Mulungu akunena kuti:

رَبِّ أَيْهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعُوا إِلَى زِكْرِ اللَّهِ

"Eee! inu anthu amene mwakhulupilira mwa Mulungu ngati kwaitanidwa kumapemphero tsiku la Chisanu, pitani mosulumira kukamtamanda Mulungu".

Tsono umboni wochokera mu Hadith, pali Hadith ya Mtumiki Muhammad (SAW) imene ikunena kuti:

(الجمعة حق واجب على كل مسلم في جماعة إلا لربعة :)

"Swalat ya Ijuma (mapemphero a tsiku la Chisanu) ndi wokakamizidwa kwa Msilamu aliyense kupemphera pagulu (Jamat) kupatula anthu anai: kapolo amene ali mmanja mwa munthu wina, mkazi, mwana ndi wodwala".

Tsono anthu onse ophunzira anagwirizana ndithu kuti mapemphero a tsiku la Chisanuwa ndi wokakamizidwa kwa munthu aliyense Msilamu, pokha pokha pakhale chifukwa chobvomerezeka ndi Chisilamu cholepheretsa kutero.

Koma kwa anthu amene ali ndi zifukwa zosiyana siyana zolepheretsa kupemphera Swalat ya Ijuma pa gulu monga: matenda ndi amene ali paulendo, angathe kupemphera Swalat ya Dhuhri m'malo mwa Ijumayo. Kwa anthu amene akuloledwa kupungula ma Rakaat a Swalat sali wokakamizidwa kupemphera nawo Swalat ya Ijuma. Koma kwa munthu amene wapeza mapemphero a Ijumawo ayenera kupemphera nawo.

Munthu amene akudwala ndi amene ali ndi mantha pa iye yekha kapena kwa chuma chake kapena abale ake, kuti mwina akapita

kukapemphera nawo Swalat ya Ijuma ku mzikitangamuyambe matenda chifukwa chakuzizira kapena chifukwa cha dzuwa lambiri, kapena mwina akuwopa kuti akapita kumzikitiko katundu kapena chuma chake chingathe kubedwa kapena kuwonongeka, ndi amene ali pa ntchito zoti sangathe kuita nazo ku Ijuma kapena munthu amene ali ndi chifukwa chooledwa kusiya Swalat ya Ijuma, akuloledwa kutero koma ngati apita kukalowa mu mzikitamamene Swalat ya Ijuma ikupempheredwa ndiye kuti akukakamizidwa kupemphera nawo Swalayo chifukwa chakuti munthuyo wapezeka nawo mumzikitimo. Ndiye ngakhale odwala ngati ali mumzikiti kuti akudwalira mumzikitimo ayenera kupemphera nawo Ijumayo. Chifukwa akuloledwa kusiya Ijumayo chifukwa chakuti sangathe kuita kumzikiti tsono ngati akupezekamo nthawi ya mapemphero itakwana ndiye kuti ayenera kupemphera nawo.

شروط صحة صلاة الجمعة

ZOFUNIKIRA KUTI MAPEMPHERO A IJUMA ALANDIRIDWE

Zofunika kuti mapemphero a Ijuma alandiridwe ziripo zinai:

Choyamba: Nthawi

Tsono nthawi imeneyi, imayamba pamene nthawi yoyamba kupemphera Swalat ya Idi ikwana kufikira nthawi yopemphera Adhuhri. Koma zilizokakamizidwa kupemphera Ijumayo dzuwa likangopendeka pang'ono.

Chachiwiri:

Azikhala mapeinphero pa mudzi poti pali nyumba ngakhale nyumbazo zili zomangidwa ndi mapesi. Koma ngati zili nyumba za matenti (zilona) kapena zamangidwa ndi zikopa za ngama, anthu a oyumba zoterezi akuti sali wololedwa kupemphera Ijuma chifukwa

amakhala anthu oyenda yenda, sakhalo chaka chathunthu ali malo amodzi.

Chachitatu:

Ijuma imapempheredwa ngati anthu ali ambiri, osawona nambala ya anthu, koma ngati ali ochulukirapo ndiye kuti anthu amenewowo akuloledwa kupemphera Ijuma. Ndiye iye anati: Mau awawa ndi amene akuwoneka ngati achilungamo mmau onse amene ma Ulama slankhulapo chifukwa akugwirizana ndi maumboni a Mtumiki Muhammad (SAW) pakhommo limeneli.

Iye akunena kuti:

Pali ma umboni ambiri amene akusonyeza kuti anthu angathe kupemphera Ijuma ngakhale sanakwane makumi anai.

Ndipo ma Ulama ena akuti:

Zoyang'ana nambala ya anthu pa pemphero la Ijuma sizowona ayi.

Chachinayi:

Kutsogozza makhutuba awiri. Chifukwa akuti Mtumiki Muhammad (SAW) anali kupanga makhutuba awiri ndipo pakati pamakhutuba awiriwo anali kukhala pansi pang'ono.

ZOFUNIKA PA MAKHUTUBA AWIRI

Zina mwa zofunka zake ndi izi:

Nthawi imene tifuna kupanga khutuba. Chifukwa tiyenekera kudziwa kuti makhutuba awiri aja amalowa mmalo mwa ma Rakat awiri. Ndiponso pafunika (Niya) kutsimikiza mumtima kuti ukufuna kupanga khutuba, ndikutinso makhutuba awiriwa azikhala akupangidwa nthawi ya mapemphero a Ijumayo.

Komanso munthu opanga khutubayo adzikhala wobvomerezeka kukhala Imaam wa mapemphero a Ijuma. Tsono nsanamilia za makhutuba awiriwa zilipo zisanu ndi imodzi. Kumutamanda Mulungu, kupempherera Mtumiki Muhammad (SAW) (kumusunira

zabwino) ndikwauza anthu kuti azimuopa Mulungu, makhutuba awiriwa azitsogozana ndi mapemphero a Ijuma, mukhutubamo mudzipezeka versi zochokera m'Quran ndiponso munthu opanga khutubayo azikweza mau ake kuti anthu onse azimva uthengawo.

Makhutuba awiriwa ali ndi masunna ake, ndipo masunnawo ndi awa:

Twahara (kudziyeretsa), kubisa maliseche, kuchotsa zoipa pathupi, zobvala ndi pamalo popangira khutuba, kwapangira Dua yabwino Asilamu onse, ndipo makhutuba awiriwa adzitsogozana ndi marakati awiri a Ijuma, ndiponso munthu wopanga khutubayo adzikweza mau ake m'mene angathere, ndiponso adzipanga khutubayo ali chiyimire patsanja, ndiponso adzikhala pansi pang'ono pakati pa makhutuba awiriwo ndikutinso adzifupikitsa (asamatatalikitse kwambiri) ndipo khutuba yachiwiri idzikhala yofupikirapo kusiyana ndi yoyamba.

MIYAMBO YA MAPEMPHERO A IJUMA

Ndizoletsedwa kuyankhula pamene Imaam akupanga khutuba. Ngati iye ali mu mzikitimo ndipo Imaam akupanga khutuba ayenera kukhala chete ndikumamumvera Imaamuyo zomwe akunena. Komanso ndizoletsedwa kupemphera mapemphero a Ijuma kapena Eid malo awiri kapena ambiri osiyana siyana m'mudzi umodzi pokha pokha pakhale chifukwa cheni cheni, monga kuchepa kwa malo opemphererawo kapena kutalikira kwa malo amene Ijuma kapena Eid akupemphererako, kapena kuwopa kuti pangadzabuke mikangano kapena mabvuto ena ake chifukwa chakusiyana zochitika. Koma ngati apemphera Ijuma kapena Eid malo ambiri osiyana siyana mudzi umodzi koma palibe chifukwa cheni cheni muzifukwa zija tatchulazi ndiye kuti mapemphero oterowo ndiwoletsedwa.

Munthu ngati alephera kupita ku Ijuma mu nthawi yake ndiye wachedwelapo koma wapeza Imaam ali pa Ruku'u (wawerama) Rakat yomaliza ndiye kuti iyeyo apemphera nawo Ijuma ndipo abweze Rakat imodzi imene yamudutsayo.

Koma ngati angapeze kuti Imaam watsala pang'ono kumaliza Rakat yachiwiri kuti mwina waweramuka pa Ruku kapena ali pa Sijida ndiye basi aika Niya yopemphera Dhuhri chifukwa Ijuma yamudutsa.

Tsono ma Sunna a Ijuma alipo marakati asanu ndi imodzi koma munthu angathe kupemphera awiri okha basi. Amenewatu ndi ma sunna apambuyo pa mapemphero a Ijuma.

Ndiyenso pali ma sunna ena amene ali ofunika kupanga pa tsikuli monga:

kuwerenga *Suraat Kahaf* (سورة الكهف) patsikuli. Ndiponso kuchulutsa kumupempherera ndikumfunira zabwino Mtumiki Muhammad (SAW), ndikuchulutsa kumupempha Mulungu zofuna zathu (ma Dua) chifukwa tsiku limeneli pali nthawi imene Mulungu mwini wake anaika kuti munthu akapempha pa nthawi imeneyo zonse zimene wapempha zimalandiridwa. Pali Hadith imene ikunena zabwino za tsiku la Chisanuli, Mtumiki Muhammad (SAW) anati:

(*خير يوم طاعت فيه الشمس يوم الجمعة*)

Tsiku limene limatuluka bwino dzuwa, ndi tsiku la Chisanu.

Ndipo ndi Sunna kusamba tsiku limeneli ndipo ena amati koma ndizokakamizidwa kutero, masunnawa ndi ambiri ena mwa masunnawa ndi kuzikongoletsa ndikubvala zobvala zabwino pa tsikuli. Kuzithira mafuta onunkira kutsuka mano, komanso kupita kumzikiti mosulumira patsikuli ndibwino kwambiri. Ndipo ndizoletsedwa kupanga malonda ena ali wonse pambuyo pakuti Adhana yachiwiri yapangidwa. Ndizoipa kwambiri kumakwera anthu mmapewa posuna kuti munthu amene wabwera mumzikiti mochedwa apeze malo kumzere woyamba. Pali Hadith imene ikuti:

"Ndithu Angelo amaima pakhomo la mzikitit tsiku la Chisanu ali ndi mabuku ndikumalemba maina kuyambira woyamba, wachiwiri, wachitatu, kufikira Imaam alove mumzikitimo ndiye basi amabvindikira mabukuwo."

صلاة العيدين

MAPEMPHERO A EID ZIWIRI

Mapemphero a Eid ndi Faradh Kifaya, mapemphero woti anthu ena akapemphera, ena ndikutsala, otsalawo salembedwa machimo.

Zofunika pa mapemphero amenewa ndi chimodzimodzi zimene zimasunika pa mapemphero a Ijuma, kupatula makhutaba awiri. Chifukwa makhutaba awiriwa pa Ijuma ndiwokakamizidwa kupanga, pomwe pa mapemphero a Eid ndi Sunna.

Mtumiki Muhammad (SAW) ananena kuti:

"*Ifse timapanga khutuba pa Eid, amene akufuna kukhala kuti amvere khutuba, akhale, ndiponso amene akufuna kupita apite*".

Ma sunna amapemphero a Eid ndi awa:

1. Mapemphero azichitikira pa bwalo lalikulu kwambiri. Komanso sizololedwa kupemphera sunna pambuyo pakutha mapemphero kapena mapempherowo asanayambe.

2. Nthawi ya mapemphero ndi nthawi imene timapemphera sunna ya Dhuha, dzuwa litangotuluka kumene kummawa.

Ngati nthawi imeneyi munthu ingamudutse kufikira dzuwa litapendeka akuloledwa kubweza mapempherowa mawa lake kummawa. Tsono nthawi yake yeni yeni yamapempherowa ndipamene dzuwa lituluka mulingo wokwanira ngati mubvi kapena mibvi iwiri, kufikira pamene dzuwa limatsala pang'ono kupendeka.

3. Kumutamanda Mulungu monyamula mau kuyambira usiku wa Eid, m'mizikiti, m'nyumba ndi m'misewu. Ndiye zilibwino kwa munthu aliyense Msilamu akamatuluka m'nyumba mwake kupita kukapemphera Eid kumutamanda Mulungu mpaka akalowe mumzikiti ndipo akhale akumtamanda Mulungu kufikira Imaam atabwera.

Ndipo kumtamanda kwake Mulunguyo aziti:

الله اكبير الله اكبير الله اكبير ، لا إله إلا الله ، والله اكبير الله اكبير ، وله الحمد

Mulungu ndi wamkulu, Mulungu ndi wamkulu. Palibe Mulungu wina wachowonadi koma Mulungu mmodzi yekha, Mulungu ndi wamkulu ndipo kutamandika konse ndi kwa Mulungu.

4. Ndipo ndi sunna pa tsikuli kusamba m'mawa ,kudzola masuta onunkhira, kutsuka m'mano. Kubvala zobvala zabwino, kukhala munthu waukhondo ndikuzikongoletsa pochotsa zikhadabo ndi fungo loipa. Ena mwa masunnawa ndikupita ku Eid poyenda pansi osati kukwera chokwera ndipo ngati popita ku Eid unadzera njira ina yake, pobwerera udzere njira ina.

Pa tsiku la Eid munthu adzidya asanapemphere mapemphero a Eidul-Fitir Koma pa Eidul-Adhuha azidya mapemphero a Eid atatha kuti akadye nyama imene iye wazinga patsikuli. Ndipo mwamuna ayenera kumapereka chopereka (zakatul-Fitir), ndikuwathandiza azibale ake powasangalatsa pa zinthu zimene angathe kuwasangalatsira (zabwino) ndiponso aziwonetsa nkhope ya chimwemwe ndi yosangalala kwa munthu aliyense amene akukumana naye.

5. Kupita kukapemphera Eidul-Adhuha mofulumira, ndikuchedwerapo kukapemphera Eidul-Fitir: Ndi sunna kupita mofulumiza kukapemphera Eidul-Adhha kufuna kupereka nthawi yokwanira anthu akaphe nyama zawo patsikuli. Monga mmenenso akuti ndi sunna kuchedwerapo kupemphera Eidul-Fitir kufuna kupereka mpata kuti anthu apereke zopereka zawo (zakatul-fitir) asanapemphere monga mmene amapangira Mtumiki Muhammad (SAW).

6. Mapempheredwe ama Eid awiri ndi makhutuba ake: Palibe kupanga Adhan kapena Iqama pa mapemphero awiriwa:

Mwana wa Abbasi akuti:

(لَنِّي صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ صَلَّى اللَّهُ بَعْدَ لِذَانِ وَلَا يَقْاتِلُ)

"Ndithu Mtumiki Muhammad (SAW) anapemphera Eid popanda Adhan ndi Iqama".

Mapemphero a Eid ali ndi marakat awiri koma ndi sunna kuwerenga surat Al-Ala { ﴿۱۰۷﴾ } ndipo Rakat yachiwiri aziwerenga Suratul Gashiya (الغاشية). Azimutamanda Mulungu kupanga Takbiir kasanu ndi kawiri (07)pambuyo popanga Takbiir yoyamba yotsekulira mapemphero. Tsono Takbiir yoweramira ikhala yake yake. Akapita pa Rakat yachiwiri apanga matakbiir (05) asanu okha basi. Kunyamula manja pa Takbiir ili yonse ndi sunna. Ndipo ndi sunna pa makhutuba a Eid ziwiri kuti Imaam azitsekulira makhutubawo ndi matakbiir asanu ndi anai. Khutuba yachiwiri azipanga matakbiir asanu ndi awiri. Khutuba ya Eid imachitika pambuyo pa mapemphero ndipo zilibwino kwambiri kuti opanga khutuba anenepo za ubwino opereka zakutul-fitir, ndikuti azinena za malamulo ake. Chimodzimodzinso popanga khutuba ya Eidul-Adhuha azinena ubwino wozinga nyama patsikuli ndi malamulo ake.

7. Malamulo kwa munthu amene mapemphero a Eid amudutsa: Akamudutsa mapemphero a Eid abweze ngakhale dzuwa litapendeka chifukwa mmodzi mwa wotsatira Mtumiki zinamuchitikirapo. Iyeyutu ndi Anasi (RA).

8. Kuzinga nyama ndikupanga ntchito zabwino pa tsiku la khumi mmwezi wa Dhul-Hija: Amene wazinga nyama asanapemphere mapemphero a Eid siikhala nsembe ai koma ayenera kuzinga nyama pambuyo pamapemphero. Mulungu akunena kuti:

{ فصل لربك وآخر }

"Pemphera Salaat chifukwa cha Mbuye wako (Allah) ndipo uzinge nyama".

Ndipo ndi sunna kulimbikira kupanga ntchito zabwino m'masiku khumi amwezi wa Dhul-Hija monga mmene ma Hadith a Mtumiki (SAW) akunenera. Ntchito zina mwa izo: Monga kuzinga nyama, kumutamanda Mulungu pafupi pafupi ndi kupereka zopereka kwa anthu obvutika ndi abale, ndi zina zotero.

9. Zikuloledwa kwa akazi kupita nawo kukapemphera mapemphero a Eid: Koma ndi sunna kwa akaziwo kubvala buyi buyi ndikutinso asadzole masuta onunkhirtsu ndiponso asaphatikizane ndi amuna.

10. Kodi tingafunirane zabwino bwanji pa tsikuli? Jubeir mwana wa Nuseir akunena kuti:

(كان أصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم إذا التقوا يوم العيد يقول بعضهم لبعض : تقبل الله منا ومنك)

"Otsatira a Mtumiki Muhammad (SAW) amati akapezana patsikulindi mzawo amanena kuti atilandire ife Mulungu ndi iwe".

MALAMULO A SWALA YA WODWALA

NDI TWAHARAH YAKE

{ أحكام صلاة المريض وطهارته }

Kutamandidwa konse nkwa Mulungu Mbuye wa zolengedwa zonse, madalitso ndi mtendere zipite kwa wolemekezeaka wa aneneri ndi atumiki, mneneri wathu Muhammad S.A.W. ndi kwa banja lake ndi maswahaba ake onse, ndipo pambuyo pa mau amenewa:

Awa ndi mau achidule okhudzana ndi ena mwa malamulo a kudziyeretsa kwa wodwala ndi swala yake. Ndithu Mulungu S.W. anakhazikitsa kudziyeretsa pa swala iliyonse, choncho kuchotsa hadasi ndi nyansi kaya ili pathupi, kapena nsalu, kapena pa malo woswalira, ndi zinthu ziwiri zofunikira muzofunikira za swala. Msilamu akafuna kuswali ayenera kuti apange wudhu wodziwikawu, pochotsa hadasi yaing'ono kapena asambe ngati hadasi yake ndi yaikulu. Ndipo asanayambe kupanga wudhu nkofunika kuti apange "Istinja (kutsuka nyansi) ndi madzi kapena

kugwiritsa ntchito miyala kwa amene akodza kapena achita chimbudzi kuti kudziyeretsa ndi ukhondo zikwanire. Ndipo munkhani ikubwerayi muli kulongosola ena mwa malamulo okhudzana ndi zimenezo.

Choncho kuchotsa nyansi kumaliseche ndi madzi nkofunika pochotsa chilichonse chotuluka mnjira ziwiri monga nkodzo ndi chimbudzi.

Ndipo kwa amene wagona kapena watulutsa mphewo palibe kupanga "Istinja" koma chofunika kwa iye ndi kupanga wudhu. Chifukwa choti istinja inakhazikitsidwa ndi cholinga chochotsa nyansi, ndipo pa kugona ndi kutulutsa mphweya palibe nyansi.

Ndipo kugwiritsa ntchito miyala pochotsa nyansi kumachitika mmalo mopanga istinja ndi madzi, koteru kudzachitika ndi miyala kapena chimene chingakhale mmalo mwa miyala, koma kuteroko kudzafunika ndi miyala itatu ya twahara, chifukwa cha zimene zatsimikizika kuchokera kwa Mneneri S.A.W. kuti iye anati: (Amene akufuna kugwiritsa ntchito miyala agwiritse ntchito miyala yosempana chiwerengero) chifukwano cha mau ake S.A.W. oti: (Mmodzi wa inu akafuna kupita kokachita chimbuzi apite ndi miyala itatu, chifukwa imeneyo ikwaniritsa kuchotsako) komanso chifukwa cha kuletsa kwake S.A.W. kugwiritsa ntchito miyala yochepera pa itatu.

Ndipo nkosaloledwa kuchotsa nyansi ndi ndowe, mafupa ndi chakudya, ndinso chilichonse chimene chiri ndi ulemerero. Ndipo ndi bwino munthu achatse nyansi ndi miyala, ndi zofanana ndi miyala, möngä "toileti pepa" ndi zina zotero kenako natsatiza madzi, chifukwa mwala umachotseratu nyansi ndipo madzi amayeretsa pamalopo, choncho kumakhala kokwanira. Koma munthu ali ndi kusankha pogwiritsa ntchito madzi kapena miyala ndi zofanana ndi miyala kapena kuphatikiza pakati pa miyala ndi madzi. Hadith inachokera kwa Anasi R.A. iye anati (Mneneri S.A.W. amkalowa mchimbudzi ndipo ine ndi minyamata wina timkanyamula kachiwiya ndi ndodo napanga istünja ndi madzi). Hadith inachokeranso kwa Bibi

Aisha R.A. kuti iye analiuza gulu la azimai kuti: (Alamulireni azimuna anu kuti azidziyeretsa ndi madzi chifukwa ine ndikuchita nawo manyazi, ndithu mtumiki wa Allah amkapanga zimenezo).

Ndipo akafuna kugwiritsa ntchito chimodzi ndi bwino kugwiritsa ntchito madzi, chifukwa madziwo amayeretsa malowo, ndiponso amachotseratu nyansiyo ndi zizindikiro za nyansiyo, komanso kuteroko nkowanira pa ukhondo. Ndipo ngati atafuna kugwiritsa ntchito mwala, zimukwanira kugwiritsa ntchito miyala itatu, ngati atayeretsa malowo ndi miyala itatuyo, ngati miyala itatu sinakwanire awonjezere wachinayi ndi wachisanu kufikira malowo ayere, ndipo ndi bwino alekeze pa nambalaya "witri" yosagawidwa ndi nambalaya (2) molingana, chifukwa cha mau a Mneneri S.A.W. oti: (Amene agwiritse ntchito miyala apange witri) Ndipo sikololedwa kupukutira dzanja la manja, chifukwa cha mau a Salman mu hadith yake yoti: (Mtumiki wa Mulungu S.A.W. anatiletsa kuti mmodzi wa ife apange istinja ndi dzanja lake lamanja) ndi mau ake S.A.W. oti: (Mmodzi wa inu asagwire maliseche ake ndi dzanja lake lamanja pamene akukodza, ndipo asatikite chimbudzi ndi dzanja lake lamanja) Ndipo ngati ali woduka dzanja lamanzere kapena liri ndi bala, kapena matenda ndi zina zotero, atha kugwiritsa ntchito popukuta ndi dzanja lake lamanja pachifukwa, palibe bvuto ktero. Ngati ataphatikiza kugwiritsa ntchito miyala ndi madzi ndi bwino kwambiri.

Poona kuti chipembedzo cha chisilamu chiru ndi maziko akupepuka, choncho Mulungu S.W. anawapeputsira anthu amene ali ndi zifukwa mapemphero awo molingana ndi zifukwa zawo, ndi cholinga choti athe kupanga mapemphero awo popanda bvuto. Mulungu Wapamwambamwamba wanena kuti: (Mulungu sanakuikireni mchipembedzo cholemera chilichonse) Surah 22:78. Wanenanso S.W. kuti: (Mulungu akukufunirani zofewa ndipo sakukufunirani zobvuta) Surah 2:185. Ndiponso wanena kuti: (Muopeni Mulungu mmene mungathere) Surah 64:16. Ndipo Mneneri S.A.W. anati: (Ndikakulamulani chinthu, chichiteni mmene mungathere; Ananenanso kuti: (Ndithu chipembedzo ndi chopepuka).

Choncho wodwala ngati sangathe kudziyeretsa ndi madzi, kuti apange wudhu pochotsa hadasi yaing'ono kapena kuti asambe kuchotsa janaba, chifukwa cha kulephera kwake, kapena kuopa kwake kuonjezera matenda, kapena kuchedwa kupola kwa matendawo, choncho iye apange "tayammamu" ndipo "tayammamu" ndiko kuti amenyetse manja ake awiri pa dothi la

twahara kumenya kamodzi, ndipo apake nkhopo yake ndi mkatimwa zala zake ndi zikhato zake ziwiri, chifukwa cha mau Ake S.W. kuti: (Ngati muli ndi janaba dziyeretseni, ndipo ngati muli odwala kapena muli pa ulendo, kapena mmodzi wa inu wabwera kuchokera ku chimbudzi, kapena mwakhudzana ndi azimai, ndipo simunapeze madzi pangani tayammamu ndi dothi labwino, ndipo pakani nkhopo zanu ndi manja anu, ndi dothilo) Surah 5:6. Ndipo wolephera kugwiritsa ntchito madzi lamulo lake ndi lamulo la munthu amene sanapeze madzi, chifukwa cha mau a Mulungu S.W. oti: (Choncho muopeni Mulungu mmene mungathere) Surah 64:16, komanso chifukwa cha mau ake S.A.W. kumuuzza Ammar mwana wa Yasir kuti: (Ndithu zikukwanira kuti ungozera ndi manja ake chonchi) kenako anamenya pa nthaka ndi manja ake kamodzi, kenako anapaka nkhopo yake ndi manja ake.

Sikuloledwa kupanga tayammamu pokhapokha ndi dothi la twahara limene liri ndi fumbi. Ndipo tayammamu singabvomerezeke pokhapokha ndi niyah, chifukwa cha mau ake S.A.W. oti: (Ndithu ntchito iliyonse idzalipidwa molingana ndi zitsimikizo, ndithu munthu aliyense adzalipidwa zimene waikira niyah).

WODWALA PAKUDZIYERETSA ALI NDI MAONEKEDWE ANGAPO:

1. Ngati matenda ake ndi apang'ono sakuopa kugwiritsa ntchito madzi koti mpaka kumuononga, kapena matenda owopsya kapena kuchedwa kupola, kapena kuonjezera kuwawa, kapena chinthu china chake chonyansa, ndipo zotero ziri ngati kuwawa kwa mutu, dzino ndi zina zotero, kapena matenda ali kwa munthu amene angathe kugwiritsa ntchito madzi ofuntha ndipo sipakhala bvuto kwa iye-Choncho woteroyu sikuloledwa kwa iye kupanga tayammamu. Chifukwa kuloleza tayammamuko ndi chifukwa chothetsa bvuto, pamene kwa iye palibe bvuto, chifukwanso iye atha kupeza madzi choncho nkofunika kuti agwiritse ntchito madziwo.

2. Ngati ali ndi matenda amene skuopa nawo kuonongeka moyo kapena kuonongeka chiwalo, kapena kusowa phindu,(la chiwalo)

choncho tayammamu ikuloledwa kwa iye; chifukwa cha mau Ake S.W.kuti: (Ndipo musadziphe nokha, ndithu Mulungu ali wachisoni ndi inu) Surah 4:29.

3. Ngati ali ndi matenda oti sangathe kugwedeze ka nawo, ndipo sanampeze woti angapatsire madzi, akuloledwa kupanga tayammamu.Ngati sangathe kupanga tayammamu awapangitse wina. Ngati wadzipaka thupi lake kapena zovala zake kapena chogonera chake ndi najisi, ndipo sangathe kuchotsa najisiyo, kapena kudziyeretsa ku nyansizo; zikuloledwa kwa iye kuswali mmene alrimo, chifukwa cha mau Ake S.W. kuti (choncho muopeni Mulungu mmene mungathere) Surah 64:16, ndipo sikololedwa kwa iye kuchedwetsa swala pa nthawi yake mulimonse mmene angakhalire chifukwa cha kulephera kwake kudziyeretsa kapena kuchotsa najisi (nyansi)

4. Kwa amene ali ndi mabala kapena zironda, kapena kuthyoka pena pake, kapena matenda amene kugwiritsa ntchito madzi kukhoza kumpatsa bvuto ndipo wapeza janaba, zikuloledwa kwa iye kupanga tayammamu, chifukwa cha maumboni atsogola aja. Ndipo ngati zingamthekere kusambitsa mmene muli mwabwino nthupi lake, padzafunika kuteroko ndipo kotsalirako apange tayammamu.

5. Wodwala akakhala pamalo poti palibe madzi ngakhale dothi kapena palibe oti angabweretsere chimodzi mwaziwirizi chomwe chilipo, ndiyе kuti iye angoswali momwe alrimo, ndipo sakuloledwa kuchedwetsa swala panthawi yake, chifukwa cha mau Ake S.W. oti: (Choncho muopeni Mulungu mmene mungathere) Surah 64:16.

6. Wodwala amene wapezeka ndi matenda a likodzo kapena matenda otuluka magazi mopitirira kapena kutuluka mphweya (mopitirira), ndipo atafunira mankhwala sanachire, woteroyo ndi wofunika kuti azipanga wudhu pa swala iliyonse ikakwana nthawi ya swala ndipo achape thupi ndi nsalu yake mmene mwafikira mkodzo kapena magazi, kapena asankhe nsalu ya twahara yongoswalira, ngati angathe kutero, chifukwa cha mau Ake S.W. oti: (Mulungu sanakuikireni mchipembedzo kulemera kulikonse) Surah Haj:78 ndi mau Akenso oti: (Mulungu akukufunirani

zopepuka, sakukufunirani zolemera) Surah 2:185. Ndi mau ake S.A.W. oti: (Ndikakulamulani chinthu, chichiteni mmene mungathere) Ndipo adzisamalire yekha kudzisamalira koletsa kufala mkodzo kapena magazi mnšalu zake kapena thupi lake kapena malo ake woswalira.

Ndipo zikuloledwa kwa iye kuti apange chilichonse chimene angathe munthawi imeneyo, kuyambira swala ndi kuwerenga Quran munsahafu mpaka nthawi ya swala ithe. Ndipo nthawi ikatha nkofunika iye abwerezekere kupanga wudhu kapena apange tayammamu ngati sangathe kupanga wudhu, chifukwa Mneneri S.A.W. analamula mzimai wa nsambo kuti adzipanga wudhu nthawi ya swala iliyonse. Mzimai wa nsambo ndi amene magazi amapitirira kwa iye posakhala magazi a haidh (kusamba) tsopano mkodzo umene ungtuluke pa nthawiyo pambuyo pochita wudhu ulibe bvuto kwa iye ngati nthawi itakwana.

Ngati ali ndi bandeji imene ikufunika kuti ikhalebe pompo adzangopakapo popanga wudhu ndi posamba nasambitsa kotsala kwa chiwalocho, ngati kupaka pa bandeji kapena kusambitsa chiwalocho mogundana ndi bandejiyo kukumubvuta, zikum'kwanira kuti mmalo mwake apange tayammamu ndi kusambitsa mmalo amene akumubvutawo.

Ndipo tayammamu itha kuonongeka ndi chilichonse chimene chimaononga wudhu, ndi kukhala ndi mphamvu yogwiritsira ntchito madzi kapena kupezeka madziwo ngati kunalibe.

KAPEMPHEREDWE KA WODWALA

Anthu ophunzira anagwirizana kuti amene sangathe kuimirira poswali akuloledwa kupemphera chikhali, ngati walephera kuswali chikhali ndithu iye apemphera atagona chammbali, nkhopre yake atayang'anitsa ku Kiblah, ndipo ndi sunna kuti kugonako kukhale cha mbali yakumanja. Ndipo ngati atalephera kuswali atagona chammbali aswali chagada; chifukwa cha mau ake S.A.W. oti (Pomuuza Imran mwana Huswain kuti (uswali uli chiimire, ngati sungathe, uswali chikhali, ngati sungathe uswali utagona cham'mbali) ndipo Imamu Nasai aonjeza mu hadithiyi mau

oti: (Ngati sungathe uswali chagada) Ndipo amene watha kuimirira koma walephera kupanga ruku kapena sajida, kuimirirako sikungakhululukidwe, koma kuti aswali chiimire choncho pa ruku angochita molozera ndipo kenako akhale ndi kulozera pa sajida, chifukwa cha mau Ake Subhanahu wata-ala oti: (Ndipo imimirani modzichepetssa kwa Mulungu) Surah 2:238 komanso chifukwa cha mau ake S.A.W. oti (uswali uli chiimire) komanso chifukwa chosasankha mau a Mulungu oti: (Choncho muopeni Mulungu momwe mungathere) Surah 64:16.

Ndipo ngati ali ndi matenda mmaso mwake, ndipo wokhulupirika mwa anthu ozindikira mankhwala wanena kuti: Ngati utaswali chagada kutheka kukuchiritsa kupanda kutero sungachire, choncho nkololedwa iye kuti aswali chagada.

Ndipo amene walephera kupanga ruku kapena kusujudu angochita molozera ndipo kulozera kwa pa Sajida adzakunyotetse kwambiri kusiyana ndi kwa pa ruku.

Ngati atalephera ku sijudi kokha, apange ruku ndipo alozere pa kusujudi.

Ngati sangathe kuweramitsa nsana wake, aweramitse khosi lake, ndipo ngati nsana wake unachitika uta ndikukhala ngati ali pa ruku, choncho nthawi imene angafune kupanga ruku awonjeze kuwerama kwakeko pang'ono, ndipo ayandikitse nkhopre yake pansi popanga sajida, kwambiri, kusiyana ndi paruku mmene angathere.

Ndipo amene sangathe kulozera ndi mutu wake zimkwanira kupanga niyah ndi mau, ndipo swala singakhululukidwe kwa iye ngati nzeru ziri zokhazikika, muli monse mmene angakhalire. Chifukwa cha maumboni amene atsogola.

Nthawi iliyonse imene wodwala angathe kuchichita chimene amachilephera mkatikati mwa swala, kuyambira kuimirira, kapena kuhala kapena kupanga sajida kapena kulozera, apite kuchimene akuchithacho ndipo apitirize pa zimene zadutsa kale mu swala.

Ndipo wodwala kapena wosadwala akagona osaswali, kapena waiwala swala, nkofunika kuti iye aswali akadzuka kuchokera

mtulo, kapena akakumbukira. Ndipo sikololedwa kwa iye kuisiya swala mpaka kulowanso nthawi ya swala yonga imeneyo, kuti aswali munthawiyi; chifukwa cha mau ake S.A.W> oti: (Amene wagona wosaswali kapena waiwala kuswali, aswali akaikumbukira swalayo ndipo palibe kulipira kwake koma kutero) ndipo anawerenga mau Ake S.W. oti: (Pempherani swala pondikumbukira ine) Surah 20:14.

Ndipo sikololedwa kuisiya swala munjira ina iliyonse, koma nkofunika munthu (aliyense) wamkulu kuti apange mphapata kwambiri poswali mmasiku akudwala kwake, kusiyana mmasiku a moyo wake wangwiyo, choncho nkosaloledwa kuisiya swala ya fardh mpaka kudutsa nthawi yake ngakhale ali wodwala ngati nzeru zake ziri zokhazikika. Koma nkofunika iye apemphere swalayo mu nthawi yake mmene angathere, ngati atasiya swala daladala, ali wozindikira, wamkulu, ali ndi mphamvu yoti angaswalire swalayo kapena mongolozera, ndiye kuti iye ndi watchimo. Ndipo gulu la anthu ophunzira ali ndi maganizo oti woteroyo ndi Kafiri; chifukwa cha mau a Mneneri S.A.W. oti: (Chipangano chomwe chiripo pakati pa ife ndi iwo (makafiri) ndi swala, choncho amene aisiye swala ndithu wakanira) komanso chifukwa cha mau ake S.A.W. oti: (Mutu wa lamulo ndi chisilamu, ndipo mzati wake ndi swala ndipo nsonga ya linunda lake ndi Jihad munjira ya Mulungu S.W.) ndi mau a Mneneri S.A.W. oti: (Pakati pa munthu ndi pakati pa shirk ndi ukafiri ndi kuisiya swala) ndipo mau amenewa ndi obvomerezeka chifukwa cha maayah a Quran amene afika pankhani ya swala ndi mahadith amene atchulidwa.

Ndipo ngati zitabvuta kuswali swala iliyonse pa nthawi yake, atha kuphatikiza Zuhri ndi Asri, ndipo Maghrib ndi Isha kuphatikiza kotsogoza kapena kochedwetsa, mmene angathere, ngati angafune atha kutsogoza Asri limodzi ndi Zuhri, ndipo atafuna atha kuchedwetsa Zuhri limodzi ndi Asri, ndipo ngati angafune atha kutsogoza Isha limodzi ndi Maghrib, ndiponso ngati atafuna atha kuchedwetsa Magrib limodzi ndi Isha, koma swala ya Fajri singaphatikizidwe ndi swala ya patsogolo ndi pambuyo pake chifukwa nthawi yake ndi yopatukana ndi nthawi ya patsogolo ndi pambuyo pake.

Izi ndi zina zokhudzana ndi makhaldwe a wodwala pa twahara yake ndi swala yake.

Ndipo ndikupempha Allah S.W. kuti achize odwala a chisilamu ndipo awachotsere machimo awo ndiponso atichitire tonsefe zabwino potikhululukira ndi kutipatsa moyo wangwiyo padzikolo lino lapansi ndi tsiku lomaliza ndithu Iye ndi Wopereka Wamitulo.

Ndipo Mulungu aperekere madalitso (ndi mtendere) kwa Mneneri wathu Muhammad S.A.W. ndi ku banja lake ndi maswahaba ake onse ndi omutsatira ake mwa ubwino mpaka tsiku lamalipiro.

MA HADITH OLONGOSOLA UBWINO WA KUDWALA NDI MABVUTO, NDI KUPIRIRA NAZO

1. Hadith inachokera kwa Abu Huraira ndi Abi Saeed Al-Khudri R.A. kuchokera kwa Mneneri S.A.W. iye anati: Msilamu silingampeze bvuto lirilonse ngakhale matenda ngakhale madandaulo ngakhale kudandaula, ngakhale chowawa ngakhale bvuto mpaka minga imene angaiponde koma Mulungu amachotsera iye ndi mabvutoto machimo ake.
2. Hadith inachokera kwa mwana wa Mas'uud R.A. iye anati: Mtumiki wa Mulungu S.A.W. anati: (Palibe msilamu amene lingampeze vuto la kudwala ndi zina zotero koma Mulungu amachotsa ndi vuto limenelo mmachimo ake monga mmene mtengo umagwetsera masamba ake).
3. Hadith inachokera kwa Bibi Aisha R.A. iye anati: (Mtumiki wa Mulungu S.A.W. anati: (Palibe bvuto lirilonse limene lingampeze msilamu koma Mulungu amachotsa nalo machimo mpaka minga imene amaiponda).
4. Hadith inachokera kwa Abu Hurairah R.A. anati: Pamene inabvumbuluka ayah yoti (Amene angachite choipa, akalipidwa nacho) Surah Nisal:123, zinandidandaulitsa kwambiri kuchokera kwa asilamu, ndipo Mtumiki wa Mulungu anati: "Yandikizanani ndipo tsekani mipata ndipo bvuto lirilonse limene amapezana nalo msilamu ndi kulipira kwa machimo, mpaka mwala umene

ungamkwedule, kapena minga imene angaiponde) *Muslim*.

5. Hadith inachokera kwa Jabiri mwana wa Abdullah R.A. kuti Mtumiki wa Mulungu S.A.W. analowa mmene munali Ummu Saib ndipo anati: (Mwatani mai ake a Saib mukunjjenjemera?) Anati poyankha: Ndikumva malungo Mulungu asaperekere mwai mmalungomo. Choncho Mtumiki anati: Musatukwane malungo, chifukwa malungowo amachotsa machimo a ana Adam monga mmene mvukuto umachotsera litsiro la chitsulo) *Muslim*.

6. Hadith inachokera kwa amake Alau R.A. iwo anati: Ine ndikudwala anadzandizonda Mtumiki wa Mulungu S.A.W. ndipo anati: (E inu amake Alau sangalalani chifukwa kudwala kwa msilamu Mulungu amachotsa nako machimo ake monga mmene umachotsera moto litsiro la golide ndi siliva) *Abu Daud*.

7. Hadith inachokera kwa Abu Huraira anati: Mtumiki wa Mulungu anati: (Adzakhala alipobe mabvuto kwa munthu wokhulupirira wa mmuna ndi wa mkazi mwa iye mwini, mwana wake ndi mchuma chake, mpaka akakumana ndi Mulungu, iye alibe tchimo) *Tirmidhi*.

8. Hadith inachokera kwa Sarad mwana wa Abu Waqas R.A. anati: Mtumiki wa Mulungu S.A.W. anati: (Munthu adzakhalabe ali nawo mabvuto mpaka adzamusiya akuyenda padzikolo alibe tchimo). *Tirmidhi*.

9. Hadith inachokera kwa Aisha R.A. anati: Ndinamumva Mtumiki wa Mulungu S.A.W. akunena kuti: (Palibe msilamu amene angabaidwe ndi minga kapena choposera pa minga, koma amalembewa ndi mingayo sitepe, ndikufutidwa nayo tchimo) *Muslim*.

10. Hadith inachokera kwa Abu Saeed R.A. kuti Mtumiki wa Mulungu S.A.W. anati: (Kudwala mutu kwa wokhulupirira kapena minga imene angaponde, kapena kanthu kamene kangamubvutitse, Mulungu tsiku la kiyama adzamunyamula nalo ulemerero ndipo adzamuchotsera machimo ake).

Iwe m'bale wanga wodwala!

Uwu ndi mtolo wa maluwa onunkhira umene takumwazira kuchokera mmahadith a mneneri obvomerezeka, amene akusonyeza kukula kwa malipiro ako pamaso pa Mulungu. Ngati iwe utapirira pa kudwala kwako ndipo wakumana ndi chikonzero cha Mulungu S.W. modziperekwa ndi kukhutitsidwa mosaonetsa kusapirira ndi kuipidwa.

Ndipo kusapirira, kuipidwa ndi kunena za matenda kukuthandiza chiyani? Ndithu zimenezo sizikuthandiza kanthu koma zikuonjezera kuwawa, kufooka ndi kubvutika moonjezera, koposa ukhale wopilira wofunitsitsa malipiro a Mulungu.

Imva izi iwe m'bale wanga wodwala, yamika Mulungu, ndi mtenderewu umene akupatsa Mulungu kuti akuchotsere nawo machimo ako, ndipo akuonjezere zabwino zako, ndi kukunyamulira nawo ulemelero wako.

M'bale wanga wodwala!

Ndithu phindu la kudwala ndi mabvuto, zimamuonetsera munthu kuti ngofooka bwanji angakhale ndi nyonga bwanji, ngosauka angalemere bwanji, ndipo kuzindikira kumeneko kudzamkumbutsa chimene akuchimva pakudwala kwake Mbuye wake Wolemera amene kulemera Kwake kwakwanira, Wamphamvu amene wakwanira mmphamvu Zake, choncho nathawira kwa Mbuye wawo, pambuyo poti anali wosamulabadira (Mbuye wake) ndipo asiye kulimbana Naye, ndi machimo pambuyo poti anabiramo (mmachimo).

M'bale wanga wodwala!

Phindu lina la kudwala ndi mabvuto, ndithu kudwalako kumakuonetsa iweyo mtendere wa Mulungu umene uli pa iweyo ngati kuti sunauonepo kale. Mkatyi modwala munthu amadziwa kudziwa kwa choonadi mtendere wa umoyo, amadziwanso kupyola kwake malire ndi mtendere umenewu umene Mulungu wauperekwa kwa iye mzaka zambiri, ngakhale zinali choncho sanaperekwa chiyamiko choyenera mtenderewo, ndi chifukwa chake ayenera kulonjeza Mbuye wake pazimene azakumane nazo mu ntchito yake kuti akhale woyamika mtendere, wopirira ndi mabvuto.

M'bale wanga wodwala!

Sindikufuna kuti ndikutaliksire pa malo awa, ndipo zikukwanira zimene ndakubweretsera mmahadith obvomerezeka, olongosola ubwino wa kudwala ndi kupirira pa mabvuto kwa wokhulupirira, wopirira.

Kumpempherera wodwala

M'bale wanga wodwala!

Mneneri S.A.W. ananena kuti, matenda aliwonse ali ndi mankhwala, awazindikira amene awazindikira mankhwalawo ndipo sanawadziwe amene sanawadziwe. Ndipo mankhwala akulu mwa mankhwala onse amene amachotsa matenda (osianasiyana) ndipo amachirtsia ndi mankhwala a uzimu ochokera mma ayah a Quran ndi maduwa a Mneneri. Mulungu Wapamwambamwamba wanena kuti: (Ndipo tikubvumbulutsa m'Quran zomwe ziri zochiritsa komanso ndi chifundo kwa okhulupirira) Surah 17:82. Ndiponso wanena Mulungu S.W. kuti: (Nena: Limeneli ndi chiongoko komanso chochiritsa kwa okhulupirira) Surah 41:44.

Ndipo dziva ena mwa mapemphero a Sharia amene utha kudzipemphererera nawo wekha kapena kukupemphererera nawo wina:-

1. Kuwerenga surat Fatiha (Kamodzi kapena kasanu ndi kawiri)
2. Kuwerenga Surah ya 113 ndi ya 114 (katatu)
3. Asisite ndi dzanja lake la manja pa thupi lake uku akunena kuti:
اذهب الى رب الناس واشف انت الشافي
Tanthauzo: E Mbuye wa anthu! Chotsani bvuto ndipo chiritsani, Ndinu Wochiritsa, palibe kuchiritsa kothandiza koma kuchiritsa Kwanu, kuchiritsa kosasiya matenda alionse.
4. Tanthauzo: Ndikupempha Mulungu Wamkulu, Mwini mpando waukulu wachifumu kuti akuchiritse (kasanu ndi kawiri)
5. Tanthauzo: Mdzina la Mulungu ndikukupempherera ku chirichonse chimene chikukubvutitsa, ku zoipa za munthu aliyense

ndi diso la wakaduka, Mulungu akuchiritse, mdzina la Mulungu ndikukupempherera.

6. Kuika dzanja pamalo pakupweteka mthupi kenako anene kuti: "BISMILLAH" (katatu) kenako anene kuti: "Ndikudzitchinjiriza ndi ulemerero wa Allah ndi mphamvu Yake ku zopweteka zimene ndikuzimva ndipo ndikupewa". (kasamu ndi kawiri).
7. Ndikudzitchinjiriza ndi mau a Mulungu okwanira ku zoipa zimene walenga.
8. Ndikudzitchinjiriza ndi mau a Mulungu okwanira ku ukali Wake ndi chilango Chake ndi zoipa za akapolo Ake, ndi manong'onong'o a asatana.
9. Ndikudzitchinjiriza ndi mau a Mulungu okwanira ku satana aliyense ndi mankhwala akupha (poisoni) aliwonse, ndi diso lirilonse loipa.
10. Mdzina la Mulungu Amene chirichonse sicingachite kanthu pamodzi ndi dzina Lake pansi ngakhale kumwamba ndipo Iye Ngwakumva Ngodziwa (katatu).

Pomaliza ndikupempha Mulungu Wamkulu Mwini mpando waukulu wa Chifumu kuti akuchiritse ndiponso akupatse moyo wangwiyo ndi mtendere.

Ndipo mtendere, chisoni cha Mulungu ndi madalitso Ake akhale kwa inu.